

A Református Theologiai Fakultás

ÉRTESSITŐJE

az 1935—36. tanévről.

Szerkesztette:

DR. IMRE LAJOS

a Theol. Fakultás e. i. igazgatója.

A REF. THEOL. FAKULTÁS KIADVÁNYA

A népnevelés, mint egyházi feladat.

Évmegnyitó beszéd, melyet elmondott a Theol. Fakultás évmegnyitó ünnepélyén
1935 szept. 29-én dr. Imre Lajos e. i. igazgató.

*Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úr, Méltóságos Elöljáróság,
Nagytiszteletű tanári Kar, tiszteletes Ifjúság, Mélyen tisztelt Köz-
önség!*

Isten iránti hálaadással állok meg ezen a helyen az új munkaév küszöbén, mikor a szolgálat Úra ismét összegyűjtött bennünket, hogy egy újabb évet, a munka, a kegyelemben való növekedés, a szolgálatra való készülés egy újabb esztendejét ígérje nekünk kegyelmesen. Mert, amint a földi élet egymásután lefutó évei csak annak az előkészületnek fokozatos alkalmi, amellyel örökkévaló hazánkba, Isten örökkétartó, gyarlóságtól és erőtlenségtől ment dicsőítésére készülünk, úgy minden esztendő előkészület a következőkre, a nagyobb feladatok, a súlyosabb nehézségek, a reánk váró nehezebb megpróbáltatások éveire, amelyekre már most és míg időnk van, kell gyűjtenünk az erőt. A romlandó és erőtlen „külső ember“ mögött így növekedik és újul napról-napra a kegyelemből való „belső ember“, így élesedik szemünk Isten csodálatos dolgai meglátására, hallásunk az Ő akarata tisztább megismerésére, abban az arányban, amint engedjük, hogy Szentlelke végezze rajtunk áldott munkáját.

A nyári pihenésnek is, amelyről szent kegyelme újból összegyűjtött, hogy kezűnket ismét az eke szarvára vessük, ez az igazi jelentősége s csak így lesz igazi haszna számunkra. Boldog ember az közöltetek, ifjú Testvéreim, akinek ez a nyári pihenés a lélek igazi pihenése volt, aki abból a távlatból, amelyet az itt eltöltött napokra és az itt végzett munkákra való visszatekintésből nyert, úgy jöhet vissza a munka közelségébe, hogy ebben a távlatban Isten feléje szóló hangját, szolgálatra és hűsége kötelező szavát tisztábban, határozottabban hallotta ki s akinek a lelkében az elkötelezés és odaadás új elszánása, frisebb meglátása született meg. Akinek ez a nyár nemcsak a munkában való szünetelés s a fáradságtól való megszűnés ideje, hanem új erők gyűjtésének alkalmi volt, annak a számára ez az esztendő is gazdag ígéretek hordoz magában. Ezzel a reménységgel köszöntelek titeket visszatérésetek alkalmával.

Mennyivel fontosabb és szükségesebb ez az új és friss erő, mert változatlanul súlyosak, vagy talán inkább egyre súlyosbodók azok

a feladatok, amelyekre készülnötök kell. Az embervilág egén súlyos felhők gyülekeznek, amelyekről még nem tudjuk, milyen ítéletet rejtjenek a mi számunkra is, egyházunk, e kis szirt a tomboló és zajgó tengeren, inogni látszik sokak előtt, akik rémülve menekülnek róla biztosabbnak látszó rév felé. A lelkek, akiket reánk bizott Isten, rettenve kapkodnak a szalmaszálhoz is s vezetői, jaj, milyen tájékozatlanul, erőtlenül, meggyőződés nélkül állanak közöttük, a hiú emberi bizakodások, vagy a tétlen kétségbeesés kísértéseitől szorongatva.

Ezekben az időkben és ilyen körülmények között ma fokozott mértékben fordul az érdeklődés ama kötelelességek felé, amelyeket a *népnevelés* munkájában ír elénk hivatásunk. Úgy látszik, hogy a jelen idők parancsolólag hártják reánk ezt a feladatot, a közfel fogás, veszendő népünk megmentéséért az egyházat teszi felelőssé, maga az egyház is, a lelkipásztori munka külső oldalainak hangsúlyozásával s a lelkipásztoroknak a gyakorlati élet követeléseire való erősebb felkészítésével, látja és fel akarja venni e köteleesség reá eső terheit. Az a tény, hogy egyházunk lelki munkái az utóbbi években erre a külső síkra nagyobb súlyt fektettek, hogy a népnevelés nem tisztán vallásos síkba eső munkái nagyobb jelentőséget nyertek, maga, a lelkészképzés küszöbön álló revíziója is, mutatják, hogy itt az egyház előtt a feladatoknak egy újabb köre nyílt meg, vagy legalább is, egy eddig is meglevő köre előtérbe lépett. Olyan parancs ez ma, amely elől nem térhet ki az egyház, de olyan parancs, amellyel világosan le kell számolnia.

Minden újonnan megnyíló feladatkör, amelyet Isten különböző időkben az egyház elé állít, arra kényszeríti az egyházat, hogy ezeket a feladatokat a maga lényegével és Istentől kapott megbízásával állítsa szembe és ennek alapján döntsön azok felett. Ha ezt nem teszi, önmagával jut ellentétbe és megerőtleníti azt az ízenetet, amit hordoz. Az egyház számára nincs korparancs, nincs alkalmazkodási kényszer, abban az értelemben, hogy kénytelen felvenni egy feladatot, amelyet az idők, a körülmények kényszerítettek reá. Az egyház számára csak isteni parancs van, csak azokat a feladatokat veheli magára, amelyeket nem a körülmények, nem az idők változásai, hanem az egyház Feje, Krisztus helyez a vállaira. Természetes, hogy mivel Krisztus a változó időkben akarja hirdettetni az ő szavát, az egyháznak az ige hirdetésének formájára és módjaira nézve különböző időkben különböző parancsokat ad s az örök ígét különböző időkben különbözőképp kell az egyháznak meglátnia. De minden időben, a körülmények, az emberek által látott és követelt feladatok és kívánalmak között, az egyház magával hordoz egy idegenséget, egy vonást, amelyen látszik, hogy e világ szellemétől idegen, hogy nem találja bele magát ebbe a világba, az emberek által létrehozott követelmények közé, még akkor sem, amikor nagyon időszerű s még abban sem, amit a körülötte levő világ az egyház szavában örömmel üdvözöl: mert mindig idegen és érthetetlen marad a világ számára az az ige,

amelyet hirdetni, amellyel a világ és az élet cseményeit, körülményeit mérni, kötelessége. Az igének ez az idegensége mindig meglátszik az Anyaszentegyházon s ez az, ami miatt azok a követelések, amelyekkel a világ, az élet, a körülmények lépnek az egyház elé, csak annyiban követelések az egyház számára, amennyiben az Ige parancsainak ismeri fel őket. Ezért nincs soha megelégedve a világ s a közvélemény az egyházzal, mert nem azt mondja soha, amit a világ kíván, ami az emberek szájaize szerint való, vagy, még ha a külső formában azt mondja is, más az értelme, a jelentése, annyira más, amint más az ige parancsa, mint emberi tervek vagy megállapítások.

Igy van ez a jelen esetben is. Azt a követelést, amellyel a jelen helyzet áll az egyház elé, csak abban az esetben lehet elfogadni, *ha felismert, hogy ez a parancs Isten parancsa s ha felismeri*, hogy ez a parancs — nem emberi megállapítások és kényszer, hanem Isten akarata szerint *mit tartalmaz* a számára. Ezért, mikor a népnevelésről, mint az anyaszentegyház feladatáról beszélünk, ki kell kapcsolnunk minden emberi igényt s csak azt kell kérdeznünk, rábizta-e azt Isten ma a mi egyházunkra és mi az, amit ebben a megbízásban tőlünk követel? Ki kell kapcsolnunk minden divatos szót, minden időszerű jelszót, minden emberi igényt, amelyek csak elhomályosítják előttünk az ige hangját és tartalmát. Minden ilyen, akármilyen jószándéku törekvésből, vagy nemes ambícióból származik is, eltéríti az egyházat az engedelmesség útjáról és gazdasági, kulturális, szociális jelszavakat és célokat lop be oda, ahol egyedül Isten parancsának kell uralkodnia. Azért ahoz, hogy a népnevelés kötelezésében Isten parancsát lássuk, az kell, hogy *revízió alá vonjunk* minden célt, minden feladatot, amely itt előttünk áll.

Két veszedelem fenyegeti itt is az egyházat, *a szekularizálódás és a klerikalizálódás* veszedelme. Az egyik veszedelem az egyházat Isten ígététől távolesó, világi célok szolgálatába akarja állítani, s humanizálni akarja azt az Igét, amely az egyház létalapja. Nem kell itt azokra a törekvésekre gondolni, amelyeket a racionalista gondolkodás maig is állandóan be akar lopni az egyház életébe, amely az egyházban nem lát mást, mint egy tökéletes népi szervezetet, egy zárt gazdasági és kulturális egységet, s az egyház lényegét és feladatát abban látja, hogy az megőrizze azokat a kereteket, amelyekben a nép és nemzet élete lefolyik. Isten parancsát, az Igét ez a gondolkodás az adott helyzetben való megélés napi követelésévé változtatja, s az egyházat érdekközösséggé, amely tagjai kulturális, nemzeti, gazdasági megélhetését szabályozza és biztosítja. E durva és mindenki által azonnal észrevehető felfogás azonban finomabb és rejtettebb formában is előttünk áll. Kérdés, nem ez a kísértés áll-e az egyház életében, mikor az egyház munkái fokozatosan mindinkább a külső oldalakra irányítják a figyelmet, nem ezen veszedelem felé sodorja-e egyházunkat az a gondolat, amely az egyház feladatai közé első helyre teszi a nem-

zeti, társadalmi, kulturális, gazdasági téren veszedelemben levők megmentését és amely az intézményes megoldások útján akarja a munkát beépíteni az egyház életébe s így önkénytelenül is útát nyit az intézményesség gondolatának. Természetesen nem kétséges, hogy ezekre szükség van, hogy az egyház élete és munkája menete tényleg függetlenül váltott kényszerűen ilyen irányt, most csak arról van szó, hogy ezeknek természetes visszahatását és pedig káros visszahatását az egyház életében hogyan kell kikerülni s hogyan kell érvényesíteni az egyház munkájában és menetében az ige tiszta és világos parancsszavát. Hogy látni kell, hogy itt olyan kérdések merülnek fel, az egyháznak a környező világgal, az egyház tagjainak, mint Isten választottainak földi meghatározottságaikkal való viszonyának, az ígéhirdetésnek, mint az Ige és pedig a ma szóló ige mai ember számára való hirdetésének, a pásztorációnak, mint az élet minden vonatkozására szóló ígéhirdetésnek kérdései, amelyeket úgy az egyháznak, mint az egyház tagjainak, de főként az ígéhirdetőknek tisztázniok kell. Nem állhatok az egyházban az Isten szolgálatában s nem, mint ígéhirdető, ha nem vagyok tisztában azzal, mit követel Isten tőlem a nemzeti életre, a gazdasági és kulturális életre nézve, mert különben a korparancs és a divatos szólások elhomályosítják előttem Isten ígését, s az Ige szolgálja helyett nemzeti célok, földi érdekek szolgálatába állottam. A népnevelés, mint egyházi feladat tehát először is azt követeli, hogy az ebben rejlő kötelezések alapját az Isten Igéje világosságában nézzem, hogy tisztázzam azokat a kérdéseket, amelyek ezzel összefüggésben állanak. Az egyház azért egyház, mert azt a népet, amely reá van bízva *Isten tulajdonának* vallja s azt mint Isten tulajdonát akarja megtartani azon külső keretek, adottságok és körülmények között, amelyekben él. Azért egyház, mert ahoz a néphez *Istennek a szavát* akarja elvinni, amely szónak azon a nyelven, abban a formában kell szólni, amiket Isten nekünk adott, de annak a szónak kell szólni. Azért egyház, mert *a szentek közösségére* törekszik, s annak akar külső kerete lenni, bár abban a népközösségben, amelyhez tagjai tartoznak. Mindenkinek, aki Isten szolgálatában áll az egyház keretében, tisztában kell tehát lennie azzal, hogy ezen kérdések személyes meggarcolása nélkül az egész egyházat s annak munkáját az elvilágiasodás, az igének emberi szóval való felcserélése veszélye fenyegeti s az egyházat a népnevelés munkájában az a veszedelem, hogy megszűnik egyház lenni.

De ép ilyen súlyos kísértés az, amit az egyház *klerikálistázó-dódsának* kísértése gyanánt említhetünk. Amíg az előbbi kísértés az egyházat és az arra bízott ígét fel akarja oldani az emberi közösségek és emberi követelések változó formáiban, a klerikalizálódás kísértése arra akarja rávenni, hogy zárkózzék el a mindennapi élet követelései elől és vonuljon vissza azon feladatoktól, amelyeket reá e világban való léte és rendeltetése ró. Ha az egyik kísértés azt követeli a lekipasztortól, hogy a kisebbségi élet mindenese

legyen, aki egyforma súllyal és felkészültséggel álljon a különböző és különféle érdekek szolgálatában, a másik arra akarja rávenni, hogy kényelmes elszigeteltségbe vonuljon vissza, a parochiára vagy a szószékre s ott, a napi élet emésztő kérdéseitől távoleső elmélkedések selyemgubójában élje a maga mozdulatlan és tétlen bábéletét. Ha az előbbi kísértés arra akarja az egyház munkáit rávenni, hogy olvadjanak fel a szociális, nemzeti, kulturális és gazdasági mentő-misszió munkájában s igazi misszióknak azt nevezi, amely ilyen munkát végez, ez a kísértés viszont el akarja venni az egyház munkáitól az étellel való kapcsolatot, oda akarja utalni őket egy álomvilág ápolása körébe, amelynek a reális élethez, az egyház tagjainak való kérdéseikhez köze nincs. Ez a kísértés különböző oldalakon jelentkezik. Jelentkezik azok oldaláról is, akiknek fontos érdeke, hogy a református egyház maradjon meg, vagy vonuljon vissza a templomi cselekmények zárt körébe, hogy ne lehessen ereje az evangéliumot, mint a nemzeti élet egyetlen megtartó erejét és biztosítékát hirdetni s az egyház tagjai veszítsék el azt a tartó erőt, amely őket földi viszonylataikban a nekik adott értékek védelme mellett még tartják. De jelentkezik ez a kísértés magában az egyházban, ha nem is oly erősen, mint az előbbi, jelentkezik a lelkipásztori élet és munka olyan felfogásában, amely a lelkipásztort csak tisztviselőnek nézi, amely a kari érdekek és kérdések specializálása révén egy külön osztálytudatot akar a lelkipásztorokban kialakítani; jelentkezik abban, mikor az egyház munkáiban megelégszünk bizonyos formák és módszerek alkalmazásával s azt hisszük, mint az Éli fiai a filiszteusok elleni küzdelemben, hogyha a frigyládát a harcba visszük, ezzel biztosítottuk a magunk számára a győzelmet, elfelejtve, hogy mikor Isten a táborba jön, nemcsak nekünk segíteni jöhet, de jöhet itélni, a mi hűtlenségeinket és gonoszságunkat büntetni is. Ez a kísértés tulajdonképpen Isten Igéjét akarja megfosztani a maga egyetemességétől és be akarja zárni egy rendszer, bizonyos munkamódszerek, papi okoskodások és egyéb emberi elgondolások körébe. Ezen a téren az a feladat, amit Isten a nép nevelésére való felhívással az egyháznak adott, azt követeli tőlünk, hogy lássuk meg *Isten egyetemes igényét*, amellyel az egész embert, a maga földi életében, faji meghatározottságában, mindennapi élete, küzdelmei és kísértése, a jelen élet körülményei között akarja megragadni. A népnevelés az egyház kezében Isten népének nevelését jelenti, azt a feladatot, hogy az egyház *hirdesse Isten parancsát annak a népnek*, amely reá bízott, hogy ismerje fel a külső adottságokban azokat a kereteket, amelyekben Isten szólni akar a néphez. Hogy idői jelszavak helyett *álljon oda azok mellé*, akik veszedelemben vannak, akik élete a naponkénti harcok, veszedelmek és kísértések között folyik le és legyen ott mellettük e kérdések megharcolásánál, mindig rámutatva Isten akaratára és megtartó erejére. Hogy amíg komolyan és határozottan tisztázza azokat a súlyos problémákat, amelyek az egyéni és közösségi életben előfordulnak, ne vonuljon félre akkor sem, mikor tényleges segít-

ségről, a legapróbb és ezért sokszor legsúlyosabb kérdések tényleges megoldásáról van szó. Nem az elvi megállapítások hiánya, mert hiszen ezek a kérdések theologiaiilag tisztázva voltak az utóbbi évtizedben, hanem ezen megállapításoknak a való életbe, az egyház tényleges munkájába való átvitele az, ami itt a jelen nehézségeit okozza. Mi is panaszkodhatunk afelől, hogy a theologiai munka sajnos, nem ment át eléggé az egyház köztudatába és nem vált eléggé hajtóerejévé és irányítójává az egyház életének épen azokban, akik az egyház munkáját végzik.

Ez a két feladat tehát az, amit a népnevelés terén az egyháznak tekintetbe kell vennie. Feladata, hogy semmi munkájában ne tángltsion attól, hogy ő Isten akaratát akarja szólni a rábizott népnek, s ezt ne engedje felcserélni semmivel. De Istennek ezen akaratát ne engedje azonosítani módszerekkel, jelszavakkal, hanem lássa meg ennek mindenre kiterjedő parancsát, amely a való életet akarja szabályozni. Az egyik is, a másik is arra utal, hogy a népnevelés feladata szorosán vett *egyházi* feladat s a református népnevelése az egyházra van bízva. Az egyik is, a másik is, az egyház munkájának *missziói* vonását állítja elének. Az egyház az, ahol Isten Igéje hatalmasan szól, világosan ragyog, lelkeket hódít, emberi életet igazít útbá, teremt újjá, jár keresztül. Ahol ez nem történik, ahol nem ébrednek rá a mindennapi életben adott parancsára Istennek, ahol nincsenek a szolgálatban, áldozatban, mindenről lemondó önfeláldozásban örömmel felemésztdő lelkek, ahol csak emberi vélemények, módszerek küzködnek egymással s az embereknek csak az a kérdése: hogyan lehet jobban megalkudni, hogy lehet kényelmesebben elintézni a dolgokat, ott nem egyház van, csak egy üzem, amely minél jobban funkcionál, annál biztosabban árulja el Isten ügyét.

Jézus két képet használ, mikor gyermekeinek a világban való helyzetét és feladatát világítja meg, a gyertya és a só hasonlatát. Az egyháznak is olyannak kell lenni, mint a *gyertya*, amelyet azért gyujtanak meg, hogy ne a véka alatt emésztdjék haszontalanul, hanem a gyertyatartóban világoljon mindeneknek. Aki reá néz tudja, hogy *van* világosság, köréje gyűlnek az emberek, megbecsülik és dicsérik. Szép és dicsőséges feladat az egyház számára, gyertyának lenni, a sötét világban világosságnak, az útvesztőben irányt mutatónak, a kétségben bizonságtevőnek. De van idő, mikor a másik feladat lép előtérbe. Mikor Isten nem magasra helyezi az egyházat, mindenek szeme láttára, hanem azt akarja, hogy *só* legyen, amely nem látható, amely mintha eloszlanék és megsemmisülne a környező világban, észrevétlenül és ismeretlenül. Ám abban az *izben*, amit a környező világnak ad, bizonsága van afelől, hogy mégis él és hat, megtarló és megelevenítő erő gyanánt. A hatása nem abban van, hogy látják, hanem hogy érzik, nem azzal szolgál, hogy magasán van, hanem hogy látszólag megsemmisül. Az egyház kezében ott a világosság: az Ige, ezt kell mutatnia, hordoznia, de ez az Ige úgy dolgozik, hogy személyessé

válík s az egyház úgy tesz róla bizonyosságot, hogy láthatatlanul, észrevétlenül, külső sikerek és dicséret megvetésével odaadja magát a lelkek megizesztésére és megtartására. Az Isten igéje szerinti népnevelésben is ez a kettő az egyház sorsa és feladata. Hordozni az Ige világosságát, hogy lássák mindenek, hogy mindenki erre nézzen és ebből merítsen bátorságot, aztán sóvá lenni, bevinni az Ige üzenetét a mi népünk vergődő életébe, hogy az megtartsa, védelmezze és új életre támassza.

Erre a munkára akar előkészíteni ez az esztendő is, amelyet most megkezdünk. Üdvözöllek benneteket ifjú Testvéreim, akik visszatértek a szent szolgálatra való előkészület folytatására s üdvözöllek benneteket, akik először léptétek át ezt a kaput, amelyen túl bizony súlyos és felelősségteljes munka vár mindnyájunkra. Kérjétek az aratás Urát, hogy titeket is küldjön majd arra a mezőre, amelyen az ő aratása fehérlik s amelyen neki kell szentelnetek életeteket. Kérjétek Istent, hogy készítsen el benneteket Szentlelke és Igéje által, hogy méltó munkásai lehessetek. Tisztelettel és szeretettel üdvözölöm a főt és mélt. Püspök Urat s kérem, hogy nehéz feladatunkban álljon intézetünk mellett jóakaratu támogatásával és irányításával; a mélt. Előjáróságot, szeretettel kérve ez évben is intézetünk iránti meleg érdeklődését s a Nt. tanári Kart, kérve Istentől mindnyájunk számára kegyelmet, áldást, intézetünk feletti védelmet és munkánkra sikert.

Ezzel az 1935—36. iskolai évet a Szentháromság egy igaz Isten nevében és segítségül hívásával megnyitom.

A kegyelem alapján.

Bibli magyarázat, melyet a Theol. Fakultás évváró ünnepélyén 1936. jun. 15-én elmondott *dr. Nagy Géza* theol. professor.

Róm. 9. r. 16. v.

Ez az ige a kijelentésnek egyik legfénylőbb sugara. Vigasztaló fénye mindig körülfogja Anyaszentegyházunk alázatos alakját, valahányszor ez döntő események sodrába kerül. Az a reformátor, aki ép ezelőtt 400 esztendővel nagy lelki harc után végre magára vállalta a genfi egyház lekipászori hivatalát, ebben az igében találta meg élete legfőbb erősségét, a predestináció bizonyítékát. És az a nagy erdélyi fejedelem, aki ezelőtt 300 évvel számolt le Kelet és Nyugat törtető trónjelöltjeivel s végre hozzáfoghatott nyugodtan egyház és nemzetépítő munkájához, ismét ezt az ígét választotta élete világító fátylójául. Ennek igazságát tehát nemcsak a Szent Lélek bizonyágtétele mutatja meg minden hívő szílvben, hanem az Élet bizonyágtétele is a történelemben. Mi lett volna a protestantizmusból a nagy genfi reformátor nélkül és mi lett volna magyar ref. egyházunkból és Erdélyből a bölcs konzervátor fejedelem nélkül, azt mi el sem tudjuk gondolni. De így megdicsőítette bennük munkáját az a Kegyelem, amely egyetlen, örökévaló erősség Isten gyermekeinek s a Krisztus egyházának.

Ma is ez az egyetlen biztos alapja egyházi életünknek. Azok az anyagi javak, amiket évszázadokon át rakosgattak le a hit oltárára áldozatkész lelkek, ma már megapadtak. Azok a törvények, amikkel véres harcok és fárasztó tárgyalások után az ősök körülbástyázták ennek életét; ma már itt is, ott is ingadoznak s e világ hatalmasai sokszor egyszerűen túlteszik magukat rajtuk. A hivek úgy állanak sokszor ez ítéletidőben, mint a megriadt nyáj, amelyik nem tudja, milyen irányba menjen, hogy legalább pusztá életét és lelke legdrágább kincseit megmentse. Az intézmények falai löredeznek a folytoanos ostrom alatt, a vezetők lelkén pedig fásultság, kétség, aggodalom ül. Ebben az élet-halál harcban felénk hangzik ismét és ismét az evangélium boldogító vigasztalása: *Nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.*

Igen, egyedül az Övé úgy a választás, mint a megtartás, az élet és az üdvösség. Faraó egykor a saját akaratát szegezte szembe Jehova végzésével és ezért elbukott az egyenlőtlen harcban. A választott nép pedig, akin Isten könyörült, száraz lábbal kél át a háborgó tengeren s ajkán zengő zsoltár-énekkel jár a pusztaságban,

hogy meglapasztalja a gondviselés csodáit. A Példabeszédek könyve azt tanítja: Minden istentelen fut, ha senki nem üldözi is, az igazak pedig bátrak, mint az ifjú oroszán (28, 1.) Az akaró és futó, törtető vagy idegeskedő emberek sorsa ez: örökös nyugtalanság. Istentelenségükben, elvakultságukban saját veszedelmükbe rohannak, mert az élet összes tényezőit tekintetbe veszik, csak Azt nem, aki mindenekfelett Úr s aki csak azokat segíti, akik az Ő utáiban járnak, aki egyellen lehelletével elfujja a kevély embereket és összedönti kevély alkotásaikat, mint egy kárlyavárat. Azért — mert Róla nem akarnak tudni s az Ő törvényeit lábbal taposták.

Ez a kegyelem volt alapja mindig intézetünknek is. Ez biztatta őt, amikor szenvedélyes egyházpolitikai harcok után mint ifjú menyasszony kevés anyagi, de annál több lelki kincssel állott az erdélyi Anyaszentegyház szolgálatában. Ez segítette át őt a világháború és impériumváltozás súlyos megpróbáltatásain. És ez oltalma és erőssége ma is. Ott künn a világban ádáz harcok dülnek a különböző világnézetek és társadalmi mozgalmak közt. De itt e szent falak közt ünnepi komolysággal zendült fel mindennap a Gamalielek ajkán az ige s az ifjúság háborítatlanul járhatta az örök kijelentés mélységeit. Odakünn a versengés és gyűlölség szennyes hullámai sokszor az eget ostromolták, idebenn béke, alázat, szeretet áradt reánk a Krisztus lelkéből s ennek szolgálatára készíttettük magunkat. Ez a kegyelem elfedezte a bűnöket, amiket vezetők és tanítványok egymás ellen elkövettek, ez a kegyelem vigasztalt a bűnbánat nehéz, fájdalmas harcai közt, ez a kegyelem csodás módon újra meg újra megszentelt, alkalmassá tett a Krisztus szolgálatára, kipótolta az erőtlen vállalkozásokat, gondolatokat, terveket, szent elhatározásokat sugallt, segítségünkre sietett tanácstalanságunkban, nyomorúságunkban, árvaságunkban. Ez a kegyelem művelte, hogy fakultásunk még mindig megmaradt Anyaszentegyházunk egyik *lelki főhadiszállásának*, ahonnan mindegyre szent indítások tudományos segítették, testvéri tanácsok, egyház és nemzetmentő munkák indulhattak ki a legkülönbözőbb területekre. Mi hiába akartuk volna mindezt, hiába futottunk volna, ha Isten irgalma, kiválasztása nem avatott volna fel minket gyarló embereket naponként az ő engedelmes eszközévé. *A miénk csak az engedelmesség, az odaadás volt.* Ahol ez hiányzott, ott a munka, a keresztyén élet nem haladt, vagy egyenesen siralmas csöddel, bukással végződött.

Teljesen félreértik azok a Szentírás tanítását és református hitvallásunkat, akik ebből az igéből végzet-hitet (fatalizmust) és létlen megadást akarnak kiolvasni. A kegyelem nem a természet örök rendje, nem pihentető párna, nem alató dal és nem mesterseges kábltószer. *A kegyelem Istennek örökké élő szabad tevékenysége*, amely megragadja a Krisztusban hívő lelket s nem engedi létlenül ülni soha. Megmutatja előttünk az Atyát, aki szakadatlanul munkálkodik gyermekei javára s a Krisztust, aki mint az egyház feje ma is győzelemre akarja vinni hívő seregét. Intézetünk

tehát nem a boldog álmódzások színhelye, ahol álmokképeket szövünk a ref. papság idyllikus életéről, vagy az emberiség elkövetkező boldogságáról, hanem a belső leszámolásnak, az Urral való szüntelen viaskodásunk Jabbók réve, az építő és harci eszközök kovácsolásának műhelye, a naponkénti seregszemlének, felelősségrevonásnak és parancskiadásnak katonai gyakorlótere a legfőbb Király előtt. Annak az egyházi életnek kicsinyített mása, előképe, amelyik ott élt valamikor a reformátorok szívében s amit követőik annyi akadály közt is meg akarnak valósítani a mindennapi életben.

Ezért tehát nem idegen tag, nem „előkelő szellemi fórum“ e fakultás az egyházban, hanem annak szolgáló és szerves alkotó része. *Ugy tekintsen hát minket az ember, mint Krisztus szolgálót és Isten titkainak sáfárait.* (I. Kor. 4, 1.) Így nézzetek mindig erre az Alma Materre ti is előljárók, hivek, tanuló seregünk tagjai és azok is, akik most búcsút mondanak nekünk. Nem uralkodni akarunk, hanem szolgálni, nem elzárkózni előletek, hanem segítségetekre sietni. Erre kötelez minket a legnagyobb parancsolat s tudjuk, hogy ennek teljesítése nélkül semmik vagyunk. Alázzuk meg hát magunkat Isten kegyelme alatt, használjuk fel annak áldásait, hogy idejekorán felmagasztaljon minket.

Évzáró beszéd

a Theologiai Fakultás 1936 június hó 15-én tartott évzáró ünnepélyén
elmondotta *dr. Imre Lajos* e. i. igazgató.

*Főltiszteletű Püspökhelyettes Úr! Méltóságos Főgondnok Úr!
Méltóságos előjáróság! Nagytiszteletű Tanári Kar! Tiszteletes
Ifjúság! Mélyen tisztelt Közönség!*

1. Meghatott szívvel és Isten iránti mély hálaadással állok meg ebben az órában ezen a helyen, mikor ismét egy súlyos, feladataiban és követeléseiben sokszor elviselhetetlennek látszó év utolsó órái következtek el Intézetünk életében. Sokszor volt fásaszító és kimerítő az út, amelyen haladtunk, sokszor állták el azt elháríthatatlannak látszó akadályok, sokszor tűnt fel úgy, mintha a bennünket lépten-nyomon kísérő bajok, kísértések és gyarlóságunk ezernyi átka végleg lehetetlenné tenne minden továbbhaladást s most mégis itt állunk megfáradtan a megtett útban, megterhelten a veszélyek és akadályok emlékei által, de hálás bizonyoságtétellel arról, hogy *„mindeddig megsegített minket az Ur!”*

És valóban úgy látszik, hogy sem egyházunk, sem intézetünk élete nem a nyugodtabb élet, a biztosabb kilátások, a könnyebb lehetőségek felé halad. Napról-napra nagyobb a felelősség, amit hordozni kell, napról-napra világosabbá válik előttünk, hogy az *áldozatok, a kereszthordozás, a sajátmagunk haláláig menő odaadása kötelezettsége elől nem lehet kitérni.* Most válik világossá, hogy Isten ígéjének szolgálata, az Isten ügyének való odaadás azért olyan nagy dolog, mert *egészen kíván bennünket,* mert nemcsak munkánk, életünk, lelkünk egy részét, hanem azok maradék és fenntartás nélküli egészét akarja igénybe venni úgy, hogy nekünk ne maradjon semmi, hogy mi ne tudjunk magunknak megtartani semmit ebből a munkából, ebből az életből, ebből a lélekből. Félelmes, megdöbbentő kilátás ez: *Istent csak egészen lehet szolgálni, Isten nem enged elvenni ebből az életből, ha ezt ő egyszer a magáénak választotta és nincs menekülés tőle sehová, csak oda a kereszt alá, hogy neki adjuk magunkat olyan egészen, olyan maradék nélkül, ahogyan ő adta nekünk magát Krisztusban.* Ennek a követelésnek ma mi inkább a súlyos, komoly, megdöbbentő oldalát látjuk, mint boldogságát és derűjét, mert felettünk az Ur keze, előttünk az Ő parancsoló szava van, amely nem ismer megalkuvást, nem engedi kikerülni a parancsot, pedig mi szeretnénk magunkat is megtartani és szeretnénk köny-

nyedén, nyugodtan, megelégedve haladni a magunk útján. Ma Isten szava dörög felettünk, az idők súlyos felhőiből az Ő villámainak világossága cikkázik felénk, az Ő felségének lenyűgöző és elnémító ereje rengeti meg alattunk életünk biztosnak látszó talaját, hogy minden napot új ajándéknak nézzünk, amelyet azért adott, hogy alkalmunk legyen neki meghódolni és neki engedelmeskedni.

De hisszük, hogy *ebből is kegyelme izenete száll felénk*, az a kegyelem, amely a próbák és nehézségek tűzében, a csalódások és világból való kiábrándulások harcai között a legdrágább és legjobban meglátható. A harc, amelybe beállított, az Ő harca és ebben résztvenni, ennek diadalát szolgálni az Ő kegyelmének jele, még akkor is, ha ez a szolgálat csupa veszedelmekkel van összekötve. *Nem a mi erőnk, hanem az Ő kegyelme elég*, végrehajtani mindazt, amit elhatározott és nem a mi jövőnk, hanem az Ő országának jövője, dicsősége, diadala az az egyetlen cél, amelyre nekünk nézni kell s amelyért oda kell adni az életünket. Milyen nagy kegyelem tőle, hogy erre minket méltóztat s ezzel életünknek célt, munkánknak értelmet ad!

2. Ha ebből a magaslatból nézem azt az esztendő, amit itt Isten kegyelméből eltölthettünk, mi, akiket Isten e falakon keresztül tartott itt védő szárnyai alatt, *ifjúságunk szellemét* tekintve azt mondhatom, hogy most is messze maradtunk attól a követelménytől, amit Isten azok elé állít, akiket országa szolgálatába ilyen hűséggel és mindent odaadó önfeláldozattal akar beállítani. Valahogyan nem látszik eléggé ifjúságunkon az, hogy nemcsak négy esztendei tanulás idejét tölti, nemcsak bizonyos anyag elvégzésére törekszik, nemcsak kényyszerű együttélés szabályai alatt van, hanem hivatásra készül, életet betöltő hivatásra. Távol legyen tőlem, hogy papos modorosságban, félszeg és világtól idegen eltozkodottságban, valami farizeusi elzárkózásban és nyálkás kegyeskedésben keressem ezt a hivatástudatot, de azoknak, akik Isten ügye szolgálatára készülnek, sokkal jobban kellene épen a mai időkben az életükön hordozni azt a halálos komolyságot és mély-séges odaadást, ami Isten ígéje hirdetőit kell, hogy jellemezze. Azoknak, akik Isten ígéjének heroldjai akarnak lenni a világban, *önmagukkal szemben a legszigorúbb mértéket kell fedlítaniok a kötelességteljesítésnek, a munkavállalásnak s égniök kell abban a vdgyban, hogy szolgálhassanak ott, ahol vannak*. Bár nagyon sok kiábrándító és ellentétes jelt látok ifjúságunkban, a kötelességek alól való művészi kibujásokat, a munka könnyebb oldalának való keresését, nagy szólamokat áldozatos tettek és lelkesedést odaadó szolgálat helyett, mégis vannak jelek arra is, hogy Isten Lelke sok lélekben munkálkodott és sok szívben gyujtotta meg az igazi szolgálat tűzét.

Inkább a *mindennapi kötelességek* azok, amelyeket, mint mindig, most is legszívesebben kerül az ifjúság s ez látszik meg abban, hogy a megtanult anyag csak anyag marad, amely a kollokviumok után hamar feledésbe merül, ahelyett, hogy mindig

készen álló eszköz legyen a szolgálatra. Egész theologiai oktatásunkban sokkal több szerepet kellene hogy vigyen a személyes tanulmányozás, a kérdésekbe való elmélyedés, a feladatok mélyébe való behatolás, ahelyett, hogy csak adatok, fogások, szempontok külső megtanulása legyen, különösen most, amikor éppen ez, a kérdésekkel való komoly tusakodás hiányzik a világ életéből s helyébe a tudománytalan nagyképűség, a nagy ügyekkel és dolgokkal való könnyed játék, a kérdések áthidaló, felületes, pillanatnyi megoldására való törekvés lépett. Ma nekünk olyan lelkipásztori nemzedékre van szükségünk, amely *teljes tudományos felkészültsége és világos elvi szempontjai mellett bele tudja vetni magát az élet emésztő kérdéseibe*, együtt tud szenvedni és harcolni azokkal, akik reá vannak bízva s velük együtt tud emelkedni azon magasságok felé, amelyekre hivatása vezeti. Olyan lelkipásztorokra van szükség, akik számára a *theologia igazán életkérdés* s ezt sem technikai fogásokkal sem világi érdekekkel felcserélni nem hajlandók. Egyházunk egész jövője, emberileg szólva, Isten ügyének diadala függ attól, hogy azok, akik egyházunk jövőjéért vezetők lesznek, milyen állatatosan és szilárdul tudnak megállani hitükben, tudományukban és szolgálatukban a legmagasabb s számukra egyetlen feladat: Isten szolgálatára mellett. Hadd kérjem erről a helyről és most is ifjúságunkat, egyházunk jövőjéért reménységét, akiket Isten arra szánt, hogy szentséges eszközök legyenek az Ő kezében, szánják erre életük itt töltendő további idejét s használják fel az itt nyíló alkalmakat arra, hogy magukat teljesen előkészíthessék Istenünk szolgálatára.

Ennek a szellemnek kellene *az ifjúság együttélésében* is valahogy kifejezésre jutnia. Sokkal több testvéri szeretetre, egymás terheinek hordozására, több türelemre, kevesebb igazságkeresésre és jogaink érvényesítésében kevesebb merevségre volna szükség, hogy, ha a közvellen barátság és rokonszenv legtöbbször csak keveseket kapcsolhat is össze egymással a dolog természeté szerint, ne legyen különbség egymás megbecsülésében, ajándékai mások szolgálatára bocsátásában s főleg ne legyen különbség és ellentét abban az egyben, amely mindenkit össze kell, hogy itt kapcsoljon, Isten ügye iránti szolgálatban. Meg kell tanulnunk, hogy keressük azt a testvéri közösséget, amelyet nem külső parancs, nem felsőbb intézkedések, nem mesterséges eljárások tanítanak meg nekünk és hoznak létre közöttünk, hanem *amelyet Isten Lelke tud teremteni, ha igazán átadjuk magunkat ennek a Léleknek* s itt kell megtanulnunk félretenni minden egyéni szempontot és érdeket s megbecsülni egymást, hogy itt láthassuk meg igazán annak a gyülekezetnek a képét, amelyet ki akarunk alakítani majd ott, ahová küldetünk.

3. Intézetünk most már lejárt iskolai évének *eseményei közül* hadd említsek meg néhányat, amelyeknek különösen helyet kell foglalniok e beszámolóban. Hallgatóink *létszáma* ez évben 118 volt, akik közül 65 erdélyi, 29 királyhágómelléki és 24 más ille-

töségtü volt, az év végén két hallgató eltávozása folytán 116-ra apadt a létszám. Egyházkerületünk vezetőségének joga dönteni a felett, hogy a létszámkorlátozást és milyen mértékben a jövő évre is fenntartja-e, vagy nagyobb számú hallgató felvételét engedélyezi.

Kiemelkedő eseménye volt intézetünk ez évi életének, hogy a br. Kemény Pál főgondnok halála óta üresedésben levő főgondnoki széket az egyházkerületi közgyűlés *br. Kemény Jánossal* tölthette be. Hadd üdvözljem őt tisztelettel és szeretettel erről a helyről, az első alkalommal, amikor intézetünk ilyen jellegű nyilvános ünnepélyén megválasztása óta megjelenni alkalma van és hadd kérjem intézetünk számára eddig is olyan sokszor megbizonyított szeretetét és az intézet ügyei iránti szives érdeklődését továbbra is.

Sokszor és behatóan foglalkoztatta Fakultásunk tanári Karát, Előljáróságát és ifjúságát is az a határozat, amelyet az egyházkerületi közgyűlés *az V. évfolyam beállítása* tárgyában hozott s amelynek részletei kidolgozásával tanári karunkat és előljáróságunkat megbizta. Bár ez még ma abban a formában, ahogyan elgondolva volt, meg nem valósulhatott, mégis ebben a tervben egész teológiai oktatásunk és lelkészképzésünk számára egy olyan megoldási lehetőséget láthatunk, amely módot nyújt sok szükség kielégítésére és sok hiány megszüntetésére s reméljük, hogy megoldásával lelkészképzésünk ügye nagy léppel fog előre haladni.

Nem mellőzhetem el, hogy bár egy pár szóval meg ne emlékezzem itt egyházkerületünk tiz éven át volt püspökének s Fakultásunk tanulmányi felügyelőjének, *dr. Makkai Sándor* püspök úrnak eltávozásáról s ki ne fejezzem, milyen fájdalommal tölt el bennünket az ő eltávozása, aki intézetünknek tanítványa, majd professzora, végül felügyelője, sokszor hűséges támogatója, mindig igazi barátja volt s ne kérjem további életére és munkájára e helyről is Isten gazdag áldását.

Végül hadd említsem meg, hogy immár másodizben történt, hogy *baráti találkozóra* gyűltek össze intézetünkben azok, akik tiz évvel ezelőtt léptek ki innen az életbe. Tiz év munkájában, némelyik a súlyos próbák alatt megviselve, de a hivatás és szolgálat iránt éppen olyan lelkesedéssel, Isten ügye iránti éppen olyan elszánással tettek bizonyosságot itt arról, hogy intézetünkhöz még mindig a hála és szeretet elszakíthatatlan kapcsai fűzik őket s hogy most is várják, mint akkor, hogy ez a Fakultás támogassa és irányítsa őket munkájukban. A mindenható Isten hordozza és vezérelje őket s tegye őket alkalmas eszközzé arra a munkára, amit velők végezni akar az Úr!

4. Az én számomra is nevezetes alkalom a mai, mert igazgatói minőségemben utoljára állok ezen a helyen, amelyre a nt. tanári Kar és a mélt. Előljáróság megbízása négy évvel ezelőtt helyezett. Ez a négy esztendő, bár sok súlyos és nehéz feladat, sok megőrlő munka és nagy felelősség között, de korszakalkotó jelentőségű események nélkül telt el s én most hálás szívvel mon-

dok köszönetet mindazoknak, akik az erőmön felül álló munkának bár gyarló elvégzésében velem együtt voltak, hordozták gyarlóságaimat, tanácsaikkal és támogatásukkal megosztották a reám mért feladatok nagyságát. Hálásan köszönöm a méltóságos Főgondnok Úrnak, a mélt. Előljárósnak és a nt. tanári Karnak, valamint a tisztt. Ifjúságnak is, irántam tanúsított szeretetét és kérem Istent, hogy árássza gazdag áldását személy szerint mindnyájukra, az egész intézetre és Anyaszentegyházunkra. Külön is kérem Isten áldását azokra, akik a IV. évfolyam végeztével eltávoznak erről a helyről. Kérem őket, hogy ne szűnjenek meg lelkük egész odaadásával és életük teljes odaszentelésével szolgálni a Krisztus ügyét és ne szűnjenek meg hálával és szeretettel gondolni arra az intézetre, amely őket, talán csak később megérthető szeretettel és hűséggel gondozta.

Ezzel a Theologiai Fakultás 1935—36. iskolai évét bezártnak nyilvánítom.

Br. Kemény János

a Theologiai Fakultás új főgondnoka.

Az 1935 november 23-án tartott egyházkerületi közgyűlés a b. e. volt főgondnokunk, br. Kemény Pál halálával megüresedett tisztségre egyhangu lelkesedéssel választotta meg *br. Kemény Jánost* intézetünk új főgondnokává.

Br. Kemény János Pittsburghban született 1903-ban, középiskolai tanulmányait a helybeli református és unitárius kollégiumban végezte el, majd főiskolai tanulmányozásra Bécsbe ment. 1925 szeptemberében beiratkozott Fakultásunkra s ez időtől kezdve letette mindazokat a kollokviumokat és vizsgákat, amelyeket a szabályzat előír, úgy, hogy az 1933-ban tartott egyházkerületi közgyűlés alkalmával lelkésszé szenteltette.

A brâncovenesti-i egyházközségnek pátrónusa és presbitere a görgényi egyházmegyének egyházkerületi képviselője lett, aki nemcsak egyházközsége és egyházmegyéje minden kérdésében vett tevékeny részt, úgy az egyházközségi, mint az egyházmegyei életben lelkesen állva azokkal együtt, akik egyházunk belső megújulásáért, az egyházban egy mélyebb, a lelki életet felébresztő munkáért élnek és dolgoznak s ebben a munkában támogat, irányít, áldoz és munkálkodik, hanem azon elhívásnál fogva, amelyet külsőleg a Theol. Fakultás elvégzése és a lelkési oklevél megszerzése által is megnyert, az ígét is hirdette többször a gyűlekezetenek abban az ősi templomban, amely a fejedelmi Kemények életének évszázados tanuja.

Br. Kemény János megválasztásával olyan férfiú került a Fakultás főgondnoki székébe, akit képességei, mindenki által becsült és szeretett egyénisége, mély keresztyén lelkülete, az intézet feladatai és helyzete iránti érzéke és belátása, az intézethez, annak munkája iránt sokszor megbizonyított szeretete és mindemellett a theologiai szent tudományokban való jártassága egyformán alkalmassá tesz arra, hogy egyházunk és romániai magyarságunk e legmagasabb tudományos intézetének élén álljon. Az intézet történelmében talán egyetlen eset — mint azt főgondnoki széke elfoglalása alkalmával dr. Makkai Sándor püspök úr megemlítette —, hogy az intézet főgondnoki tisztségében olyan valaki üljön, aki az intézetnek tanítványa volt s ez a tény még gazdagabb ígétet a *br. Kemény János* működésére nézve, hogy őt intézetünkkel egy minden külső kapcsolatnál mélyebb és bensőbb kapocs, az Isten

Igójének közös tanulmányozása s Isten ügyének szolgálatára való közös készülés köti össze.

Br. Kemény János nevéhez nemcsak a romániai magyar irodalom munkájának új fejezete kapcsolódik, a kastélyában évről-évre megtartott frói összejövetelek által, amelyekben át a magyar frók olyan munkaközösséget teremtette meg, amely irányadó irodalmunk történetében és olyan pályadíjak kitűzése által, amelyek az irodalom fejlesztéséhez nagy mértékben járultak hozzá, hanem az ő nevével elválaszthatatlanok egyházunk jelen munkáinak kezdő fejezetei is, mert e kastély ősi parkja volt tanuja egyházunk újabb lelki munkái kezdetének.

Az a barátság, amely őt Csiky Istvánnal összefűzte, akit ő azon idők legnagyobb református lelkipásztorának nevezett s akinek olyan nagy része volt egyházunk magára-eszmélésében és a lelkiekhez fordulásában, jelentős szerepet juttatott neki ebben a munkában. Így kezdődött meg 1919-ben a lelkipásztorok önnnevelésének előmozdítására és a lelkipásztori munka támogatására irányuló azon mozgalom, amely olyan jelentős szerepet vitt és visz azóta is az egyház belső élete kialakításában. Az ifjúság lelki nevelésére irányuló munkának megindulására döntő jelentőségűek voltak azok a konferenciák, amelyeket a kastély hatalmas parkjában tartottak s amelyeknek emlékét ma is őrzik és magában hordozza az egyház ifjúsági munkája.

Mindezekben *br. Kemény János* nemcsak a munkának helyet adó házigazda, de a munka mellett egész lélekkel ott álló és azt szívében hordozó — a szó igazi régi értelmében vett — pátrónus szerepét töltötte be, akinek minden tettéből és szavából kiérzett, hogy neki drága az az ügy, amit ott védnek: Isten országa ügye. Ezekben a munkákban *br. Kemény János* tényleges részt is vett, ifjúsági konferenciákon tartott előadások, megbeszélések vezetése, bibliaórákon való részvétel által, mindig szívében hordozva néptünk és egyházunk megújulása ügyét.

Szeretettel és tisztelettel üdvözljük *br. Kemény Jánost* a Theologiai Fakultás főgondnoki székén. Kivánjuk, hogy Isten tegye áldottá intézetünk kebelében végzett munkásságát és áldja meg őt azzal, hogy munkája nyomán intézetünk tovább haladhasson azon az úton, amely Anyaszentegyházunk megújulása felé vezet.

I. L.

Az intézet állapota.

A) Szellemi állapot.

a) Hatóságok.

1. Az intézet tanulmányi felügyelője *Dr. Makkai Sándor*, az erdélyi református egyházkerület püspöke.

2. Az intézet főgondnoka: *Báró Kemény János*, akit az 1935 nov. 23-án tartott egyházkerületi közgyűlés 23. jkv. szám alatti határozatával a b. e. Kemény Pál elhunytával megüresedett főgondnoki tisztségre megválasztott. Az új főgondnok 1935 dec. 5-én tartott előljárósági gyűlésen tette le az esküt és foglalta el hivatalát. Gondnok: *Dr. Kovács András* ügyvéd. Az előljáróság lelkészi tagjai: *Vdsárhelyi Boldizsár* tb. esperes, lelkész, *Kovács László* esperes, lelkész, *Kiss Albert* esperes, lelkész. Az 1934 jul. 31-én meghalt Hegyi András helyére az 1935 nov. 23-án tartott egyházker. közgyűlés az 1937-ig terjedő ciklusra megválasztotta *Dr. Musnai László* koll. vallásanár, rektorprofesszor, theol. magántanár aát. Világi tagok: *Dr. Bene Ferenc*, ügyvéd, egyházker. főgondnok, *Dr. Vékás Lajos* rt. vezérigazgató, *Gönczy László* koll. igazgató, tanácskozó tag *Dr. Koronka István* intézeti orvos. Az 1935 június 18-án elhunyt Kovács Dezső helyébe az 1935 nov. 23-i egyházker. közgyűlés megválasztotta *Kós Károly* aát. Az ujonnan megválasztott tagok a hivatali esküt az 1935 dec. 5-én tartott előljárósági gyűlésen tették le. Munkájukra és életükre e helyen is Isten gazdag áldását kérjük.

3. Az intézet tisztviselői 1932 július 1.—1936 június 30 ig terjedő ciklusra a következők: Igazgató: *Dr. Imre Lajos*, gazdasági felügyelő-professzor: *Dr. Gönczy Lajos*, internátus-konviktusi felügyelő-professzor: *Dr. Nagy Géza*, az előljáróság jegyzője: *Dr. Gönczy Lajos*, könyvtáros-professzor: *Dr. Tavaszgy Sándor*. A választásokat a mélt. Igazgatótanács 4580—1632. III. sz. alatt hagyta jóvá. Háznagy: *Bekess Károly*.

4. Az intézet egyházkerületi közgyűlési képviselője: *Dr. Kecskeméthy István* nyilv. r. tanár.

b) Tanári kar.

Dr. J. A. Cramer, az utrecht-i egyetem professzora, tiszteletbeli tanár. Megválasztott az 1921 július 2-iki egyházkerületi köz-

gyűlés által, mint erdélyi református egyházunk barátja s az öskeresztyénség történelmének kiváló szaktudósa.

Dr. Kecskeméthy István a keleti nyelvek és az ószövetségi tudományok nyilvános rendes tanára, egyházkerületi képviselő, az „Evangéliumi Munkások Erdélyi Szövetségé”-nek és a C. E. szövetségnek elnöke; presbiter, a Gazdák Takarékpénztárának elnöke, a magyarországi Bethánia-egyletnek tb. elnöke. Szolgálati évei száma 41. Intézetünknel működik 1895 szept. 1. óta.

Dr. Tavaszy Sándor, a systematika theologia nyilvános rendes tanára, a Theol. Fakultás Könyvtárának felügyelője, a romániai ref. egyház zsinatjának rendes tagja, egyházkerületi képviselő, igazgatótanácsos, a cluji kollégium előljáróságának tagja, presbiter. Az Erdélyi Múzeum Egyesület bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi szakosztályának elnöke, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság hittudományi szakosztályának választott tagja. Szerkeszti a *Kiáltó Szó*-t, társszerkesztője az *Út*-nak, munkatársa az Erdélyi Múzeumnak, az Erdélyi Helikon-nak és a Pásztorlúznak. Szolgálati éveinek száma 16. Intézetünknel működik 1920 július 1. óta.

Dr. Imre Lajos, e. i. igazgató, a gyakorlati theologia nyilvános rendes tanára, zsinati rendes képviselő, egyházkerületi képviselő, az erdélyi egyházkerület belmissziói előadója, az egyházkerületi tanügyi bizottság, a cluji ref. kollégium előljáróságának tagja, a cluji egyházközség presbitere, a Presb. Rendszerű Ref. Egyházak Világszövetsége kontinentális bizottságának tagja, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság hittudományi szakosztályának választott tagja, az Erdélyi Irodalmi Társaság, a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság rendes tagja, az Ifj. Ker. Egyesületek Szövetségének elnöke, Az *Út* felelős-, az „Ifjú” főszerkesztője. Szolgálati éveinek száma 15. Intézetünknel működik 1921 július 1. óta.

Dr. Gönczy Lajos, a filozófiai pedagógiai tanszék nyilvános rendes tanára, aki megbízás folytán a gyakorlati teológiai tanszék tárgyainak egyrészét látja el, gazdasági felügyelő, egyházkerületi képviselő, egyházkerületi tanácsbíró, az egyházker. tanügyi bizottság tagja, a Károlyi Gáspár irodalmi társaság szakosztályának előadója, a cluji református leánygimnázium előljáróságának, a Ref. Kórház keblitanácsának, a cluji ref. egyházközség presbiteriumának és iskolaszékének tagja. Az „*En Kicsinyeim*” szerkesztője. Szolgálati éveinek száma 13. Intézetünknel működik 1923 febr. 1. óta.

Dr. Nagy Géza, a keresztyénség történetének nyilvános rendes tanára, a cluji egyházközség presbitere, egyházkerületi tanácsbíró, az Országos Magyar Párt közoktatásügyi bizottságának rendes tagja. A Károlyi Gáspár Irodalmi Társaság Egyháztörténeti Adattárának szerkesztője. Szolgálati éveinek száma 10. Intézetünknel működik 1926 szept. 1. óta.

Maksay Albert, az új-szövetségi tudományok tanszékének nyilvános rendes tanára, egyházkerületi tanácsbíró, a Presbiteri Rendszerű Ref. Egyházak Világszövetsége kontinensi bizottságának tagja, a „Református Család” felelős szerkesztője, a Károlyi Gáspár

Ref. Irodalmi Társaság főttkára. Szolgálati éveinek száma 11. Intézetünknel működik 1925 október óta.

Nagy András, ref. lelkész, az ó-szövetségi theol. tudományok m. tanára. Ez évben Dr. Kecskeméthy Istvánt betegsége alatt helyettesítette, az ó-szövetségi theol. tudományok köréből tartott előadásokat.

Dr. Musnai László, kollégiumi vallástanár, rektorprofesszor, az újszövetségi tudományok m. tanára. Ez évben nem tartott előadást.

Járosi Andor, ev. lelkész, a gyak. theol. tudományok m. tanára. Ez évben nem tartott előadást.

Borbáth Dániel, a Diakonisszaintézet igazgató-lelkésze, a systematika-theologiai tudományok m. tanára. Előadást tartott: „A XIX. századeleji református magyar dogmatikusok” címen.

Nagy József, devai lelkész, okl. vallástanár, a gyakorlati theol. tudományok m. tanára. Előadást tartott: „Kálvin ígéhirdetése” címen.

Tunyogi Csapó András, ungurás-i lelkész, az ó-szövetségi theol. tudományok m. tanára. Előadást tartott: „Szempontok az ó-szövetség theol. magyarázatához” címen.

Nagy Gerő, az egyházi ének és zene rendes tanára. Intézetünknel működik 1922. óta. Szolgálati éveinek száma 14.

Dr. Koronka István, egyetemes orvostudor, az egészségtan képesített tanára, intézeti orvos és intézetünkben a közegészségtan és orvosi ismeretek tanára. Intézetünknel működik 1932 július 1. óta, szolgálati évei száma 4.

Dr. Pop Sever, egyetemi m. tanár, a román nyelv és irodalom tanára.

Dr. Császár Károly, ref. leánygimnáziumi tanár, a német nyelvet tanította az előjáróság megbízásából.

Dr. Szabó T. Attila, okl. középiskolai tanár, egyháztörténeli gyakorlatokat tartott az erre önként vállalkozóknak.

Bíró Sándor, okl. középiskolai tanár, a helybeli ref. theologia tanára, a francia nyelvet tanította az erre önként vállalkozóknak.

Coulter Tamás, a Skót Egyház missziói lelkésze, angol nyelvi órákat adott.

Tárcza Bertalan, ref. koll. ének- és zenetanár. A theol. énekkar vezetője.

Az intézet háznagya: *Bekess Károly*, aki az intézet gazdasági ügyei adminisztrációját végzi, továbbá mint pénztáros és házgondnok működött. Intézetünknel működik 17 év óta.

Szénior: *Szigethy Béla*, okl. lelkész, aki az ifjúság baráti pásztorációját végezte. Az „Ifjú” c. lap felelős szerkesztője.

c) Hallgatók.

Theol. Fakultásunk hallgatóiról a beiratkozás, évközi változások, illetőség tekintetében a következő táblázat ad kimutatást:

Évfolyam	I.		II.		III.		IV.		I—IV.		
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	
Félév											
Beiratkozott	31	32	31	31	28	30	27	26	117	119	
Kerületünkből {	férfi	15	15	15	15	12	12	14	13	56	55
	nő	2	2	1	1	3	3	1	1	7	7
Más kerületből {	férfi	8	8	6	6	7	7	7	7	28	28
	nő	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1
Magyarországi	1	1	2	2	—	—	—	—	3	3	
Csehszlovákiai	—	—	2	1	—	—	1	1	3	3	
Jugoszláviai	—	—	2	2	2	2	2	2	6	6	
Svájci	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	
Ág. hitv. ev. {	romániai rendes . . .	2	2	3	3	2	2	—	—	7	7
	" rendkiv.	2	3	—	—	—	—	—	—	2	3
	magyarországi rendes	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Szabadságon {	theol. tan. jelölt . . .	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
	r. hallg.	—	—	—	—	1	1	1	1	2	2
Meghalt	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
Összesen	31	32	31	31	28	30	27	26	117	119	

Külföldön tanulmányoztak: Farkas Jenő Baselben, Gyenge Áron Edinburghban, Gyárfás Lajos Párisban, Musnai László Strassburgban, — kerületünkből. Horváth István, más kerületből, Baselben, Opfermann Ernő ev. hallgató Sopronban.

d) Theologus-tanárjelölt.

Bodrogi János term. tud. szakos, a theológiára ez évben a IV. évre beiratkozva, egyetemi tanulmányai végzésére szabadságon volt.

B) Anyagi állapot.

a) Jelentés az intézet anyagi helyzetéről.

1. Theologiai Fakultásunk ingatlan vagyona a Calea M. Foch 38. és 42. szám alatti két épületből, valamint a gazdasági oktatás céljaira a takarékpénztárakból még idejekorán kivett alapítványaink összegeinek egyrészéből megszerzett „Békás“ dűlőbeli 2 hold 850 négyzetből területű gyümölcsös kertből és az Apáca-utcában megvásárolt házastelekből áll. A 38. sz. a. épületben intézetünk van elhelyezve, míg a 42. sz. alattit a rendőrség, a bejelentő hiva-

tal és a 3-as számú postahivatal bérlik. Az Apáca-utcai két szoba és konyhából álló házastelket a Korcsolya Egylet bérelte ki.

Az intézet ingatlanai tehermentesek.

2. Az intézet pénzvagyona: a) Az egyházkerület pénztáránál betétként elhelyezett 69.364 L. b) „Cluji Takarékpénztár és Hitelbank” folyószámláján 5484 Lei van. c) Járadékok: Tizenhat drb. Bethlen-kollegiumi ösztöndíjra 100 Lei, egyházmegyei ösztöndíjak a chezdii, târnavaí, seci, és aiudi egyházmegyéktől különböző időkben és összegekben. d) Értékpapírokban 44.282 Lei fekszik.

3. Fenti vagyonból gyűmölcsözőek az ingatlanok, melyeknek befolyt jövedelme az 1935/36. tanévben 610.458 lei volt. Tőkéink után kamatjövdelemünk alig volt. Értékeinket az Előljáróság a theologiai háznagy által a gazdasági felügyelő tanár ellenőrzése mellett kezelte. Intézetünknek tandíjak címén nincs jövedelme, mert tandíjat a protestáns hallgatók nem fizetnek. Az iskolai év tartama alatt leckepénzekből a tavalyi hátralékokkal együtt befolyt 291497 Lei. Leckepénz-kedvezmény címén a tanári kar elengedett 63 500 Leit. Hátralék 64.325 Lei.

4. Az 1935/36. tanévi költségvetés a múlt esztendeihez viszonyítva lényeges különbséget nem mutatott.

Szükséglet főösszege: 3,019.379 Lei. Fedezet főösszege: 3,026 644 Lei volt.

5. Az egész iskolai év folyamán begyűlt perselypénzt, mely 11.682 Leit tett ki és az egyéb adományokat a szegénysorsú theologusok segélyezésére fordítottuk.

6. Tanáraink az egyházkerületi nyugdíjintézetnek kötelezett tagjai. Járulékaikat, valamint az intézet részéről lerovandó járulékokat az egyházkerület pénztárához rendszeresen fizetjük.

b) Internátus konviktusi jelentés.

Isten iránti hálaadással állapíthatom meg, hogy e tanévben is az internátus-konviktusi élet zavartalanul békességes volt, sőt örvendetes jelenségeket is mutathatott fel. Pl. a benntlakók száma a múlt évhez képest kétfővel (92), a benntékezők pedig nyolccal (86) gyarapodott. Az ebédet 11-el (77), a vacsorát pedig 16-al (87) többen vették igénybe, mint tavaly. Az Ellenzék Menzáján t. i. 5, a Férfi- és Nő-Szövetség Menzáján pedig 9 hallgatónk kapott ingyenes vagy kedvezményes ételmezést. Többi benntlakóink rokonaiknál, pártfogóiknál vagy tanítványaiknál étkeztek, egyesek pedig orvosi rendelre diétás kosztra jártak. A künnlakók a Szeretetházban, a Luther-Otthonban és szüleiknél helyezkedtek el. Így az együttlakás és állandó ellenőrzés elve szinte teljes mértékben megvalósult.

A helyzetnek megfelelően növekedett az internátus-konviktus pénzforgalma is. Ére vonatkozólag adataink a következők:

Konviktusi díj a mult évi hátralékkal együtt	554.382 Lei
Ebből befolyt	396.188 „
Hátralék	158.194 Lei
Internátusi díj a mult évi hátralékkal együtt	460.716 Lei
Ebből befolyt	284.389 „
Hátralék	176.327 Lei

Ez adatokból látható, hogy a f. tanévi bevételek összege 88 754 Lejjel haladta meg a mult évit. Igaz, hogy így is fennáll még 334.521 Lej hátralék, de ez — habár az idén kiadás sokkal több volt, mint a tavalyi, mégis 15.261 Lejjel kevesebb az akkorinál. A hátralékok, fizetendőségek felhajtásánál a helyzet valamivel könnyebbült. Az egyházmegyei pénztárak nagy része ma már készséggel levonja az adósok meghatalmazásai alapján a kongruából a hátralékokat, a jelenlegi hallgatók pedig a gazdasági helyzet javulásával könnyebben fizethetik a még mindig jutányos díjakat. A tanév folyamán az adósságok törlesztésére fakultásunk 131.900 Lej, a királyhágómelléki kerület pedig összesen 40.600 Lej segélyt tudott adni — Isten jóvoltából. Ha még ezekhez hozzávesszük az ifjúsági egyesületek önszervező akciót, az egyes országos egyszázak tanulónak belkörü támogatását, láthatjuk, hogy hallgatóink mindegyre érezték a ker. szeretet segítő hatalmát. Ismeretes Nagy Ferenc albaiuliai esperes aának akciója, mely az egyházmegyét hallgatóink rendszeres támogatására hívta fel. Hasonló mozgalom indult meg a királyhágómelléki kerületben is. Az eredményt még nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a kerületek egyeteme állandan foglalkozik th. hallgatóinak segélyezésével s az már magában véve örvendetes jelenség. Csak az a fő, hogy ez ne indítsa hanyagságra azokat, akik amúgy is tudnának fizetni! Ezekkel szemben a Tanári Kar mindegyre megtorlást volt kénytelen alkalmazni.

Az internátusi rend ellen, eltekintve kisebb kihágásoktól, amiket az ifjúság vagy az int. felügyelő büntetett, nem volt nagyobb panasz. Mulasztások, rendtelenségek azonban még mindig előfordulnak, ami a felügyeletre hivatottakat állandó ellenőrzésre kell hogy intse. A fürdő beállítása és rendszeres használata az egészségi állapotra is jó hatással volt. A torna és a délelőtti, legalább egy órai pihenés kérdése még mindig megoldatlan. E tekintetben még teendők vannak, ha nem akarjuk az utolsó órák hallgatását termékettlenné tenni.

c) Tan- és nevelőeszközök.

a) A tanulmányozás eszközei gyanánt intézetünkben a hallgatók rendelkezésére áll a könyvtár és annak olvasóterme. Sajnos, még mindig nem vagyunk abban a helyzetben, hogy hallgatóinknak megfelelő tanulmányozó helyiséget, szemináriumi helyiségeket

bocsáthassunk rendelkezésre, könyvtárunk is sok hiányosságot mutat abban, hogy jelentős és a tanulmányozáshoz mindennapi használatra szükséges művek nem voltak olyan példányszámban beszerezhetők, hogy mindenkinek rendelkezésére álljanak. Az intézet épületének végleges és alapos berendezése lenne szükséges ahhoz, hogy a szemináriumi helyiségek és könyvtárak, valamint egy megfelelő nagyobb tanulmányozó helyiség iránti igényeknek meg tudjunk felelni, ezt a berendezést azonban anyagi eszközök híján egy időn belül aligha lesz képes intézetünk végrehajtani.

b) Az 1935—36. iskolai év végén könyvtárunk állománya 20.966 mű 32.761 kötetben. Ez évi gyarapodás 305 mű 336 kötetben. Ebből vásárlás 101 mű 117 kötetben. Adományozás útján kaptunk 105 művet 123 kötetben. Az évi gyarapodás jelentékeny részét (99 mű 107 kötetben) a Muzsnai László dr. theol. m.-tanár könyvtárából átvett könyvek képezik. Az isk. év folyamán a következők adományoztak könyveket: Karl Buxtorfon keresztül a svájci ref. lelkészek 1 művet 1 kötetben, dr. Gál Kelemen 1 mű 2 kötetben, dr. Gyalui Farkas 1 mű 1 kötetben, Horváth Jenő 2 mű 2 kötetben, Iván László 1 mű 1 kötetben, Clují Román Ortodox Theol. Akadémia 1 mű 1 kötetben, Clují Református Kollégium 1 mű 1 kötetben, dr. Kristóf György 11 mű 11 kötetben, Lukinich Imre 1 mű 1 kötetben, M. Nagy Ottó 1 mű 1 kötetben, Nagy Elek lelkész 1 mű 1 kötetben, Nagy József 1 mű 1 kötetben, „Office central d'entraide des églises“, 1 mű 1 kötetben, Schick Erich 1 mű 1 kötetben, dr. Tavaszy Sándor 3 mű 3 kötetben, dr. K. Tompa Arthur 2 mű 2 kötetben, Theol. Ifjúsági könyvtár 19 mű 19 kötetben, dr. Varga Bálint 1 mű 1 kötetben, Varga Béla 1 mű 1 kötetben.

Folyóiratok közül a következők jártak könyvtárunkba: Református Szemle, Az Út, Kiáltó Szó, Református Család, Erdélyi Múzeum, Pásztorlú, Az Én Kicsinyeim, Ifjú Erdély, Erdélyi Fialatok, Unitárius Közlöny, Keresztény Magvető, Erdélyi Szemle, Reformátusok Lapja, Magyar Nép, Lelkipásztor, Református Egyházi Élet, Harangszó, Református Lelkipásztor, Egyház és Misszió, Református Jövő, Magyar Népegészségügyi Szemle, Egyházi Közélet, Egyházi Újság, Reformátusok Lapja, Református Ifjúság, Református Híradó, Egyetértés, Protestáns Szemle, Református Élet, Nyugat, Magyar Út, Magvető, Reformierte Kirchenzeitung, Reformierte Schweizerzeitung, The Light, Reformed Church Messenger, Kirchenblatt für die ref. Schweiz, Revue d'Histoire et de Philosophie Religieuses, Maandbericht, Der Säemann, Calvinistische Studentenbladen, The Outlook of Missions, Evangelisches Missionsmagazin, Le christianisme social, Foi et Vie, Deutsche Evangelische Erziehung, Evangelische Theologie, Zeitschrift für Theologie und Kirche, Leit-schrift für die alttestamentliche Wissenschaft und die Kunde des nachbiblischen Judentums, Zeitschrift für systematische Theologie. Összesen tehát 50 folyóirat, amelyből magyar nyelvű 32, idegen nyelvű 14.

Az olvasószobába kitett művek évi szaporulata 5 kötet. Így a tanulmányozók számára 206 műből, 489 kötetből álló kézikönyvtár áll állandóan a rendelkezésükre.

c) A tanulmányozást jelentősen előmozdította, hogy hallgatóink az Ardeali Múzeum levéltárában erdélyi főúri családok levéltárainak ref. egyházi vonatkozású anyagából másolásokat végeztek dr. Nagy Géza professzor irányításával, Kelemen Lajos tanár vezetése mellett. Ezt a munkát a II. éves hallgatók végezték. Mindkét professzornak e helyen is köszönetet mondunk ezen értékes munka vezetéséért.

Az intézet működése.

A) Adatok az 1935—36. iskolai év történetéhez.

1. **A tanév dátumai.** Intézetünkben az iskolai évet 1935. szept. 29 én, vasárnap nyitottuk meg a szokott ünnepélyes keretek között, mely alkalommal imádkozott és Igét hirdetett dr. Makkai Sándor püspök úr, majd az újonnan felvett hallgatók tették le a fogadalmat s az igazgató tartotta meg évmegnyitó értekezését „A népnevelés mint egyházi feladat“ címen, mely jelen Értesítő elején olvasható. Az előadásokat szept. 30-án kezdtük meg, miután szept. 20—21-én a javító- és pótkollokviumokat, az alapvizsgálatot 27—28 án, a minősítő vizsgálatot szept. 26 án megtartottuk s a hallgatókat szept. 27. és 28. napjain beirtuk.

Szeptember 30 átlól egész éven át minden nagyobb zavarás nélkül folyt a munka az intézetben. Az első félévi kollokviumokat január 16—30-ig tartottuk meg, a második félévi előadások febr. 6-án kezdődtek és folytak május 28-áig, mely naptól június 13-ig a második félévi kollokviumokat tartottuk. A karácsonyi szünet dec. 20 tól jan. 3-ig, a húsvéti ápr. 4-től 19-ig, a pünködsdi pedig május 29.—június 12-ig terjedt. Január havában ismét hosszabb szünetet kellett tartanunk a fűtőanyag beszerzésének nehézségei miatt.

Az iskolai évet június 15 én zártuk be ünnepélyes istentisztelettel, melyen az Igét hirdette dr. Nagy Géza theol. professzor, majd a jutalmak és pályadíjak kiosztása következett, utána az igazgató tartotta meg évről beszédét s a IV. évet végzett hallgatók a Vásárhelyi János püspökhelyettes úr jelenlétében kibocsáttattak, aki őket az egyházkerület joghatósága alá átvette.

2 **Nyári munkaprogramm.** Szabályzatunk értelmében minden hallgató a kiszabott nyári munkaprogrammot köteles volt elkészíteni, mely feladatnak hallgatóink általában jól, igen sokan közülök pedig örvendetes lelkiismeretességgel és alapossággal feleltek meg. A tanári kar a legjobb munkákat az idén is pénz-, illetve könyvjutalommal és dicsérrel tüntette ki. A nyári munkaprogramm a következő volt:

A theologiai Szabályzat 244 §-a a következőket tartalmazza „Minden theologus ifjú a nyári szünidők alatt abban az egyházközösségekben, amelyben a nyár folyamán tartózkodik, köteles valami

munkát végezni a lelkész kívánságára és felügyelete alatt. Ilyen munka gyanánt számít: hétköznapi, vasárnapi istentiszteletok végzése, segédkezés a lelkészi irodában, vasárnapi iskola, bibliakör vezetése, vallásos estélyek rendezésében segédkezés, énektanítás stb., ami legalább heti 4 órai munkaidőt jelent. Az erről szóló bizonyítvány a beiratkozáskor bemutatandó.“

I. Ez alapon köteles minden theologus *gyülekezeti munkát* végezni a fent említett, vagy más, a lelkész által kijelölt munkakörökben. Ajánlatos, ahol nincsen, az iratterjesztés megindítása, vagy fellendítésében, hívek összeírásában, családkönyvek elkészítésében, vasárnapi iskolai munka beindításában és vezetésében való segédkezés.

Az 1927—28. évi theologus konferencia kimondotta:

a) Mindenki köteles a nyár folyamán a szomszédságában lévő *szórványok* gondozásában segédkezni. Nemcsak azok, akik erre a munkára jelentkeztek.

b) Ajánlatos a *szomszédos gyülekezetet* is támogatni, ha ott nem lenne vakációzó theologus. Így különösen lehet ajánlkozni istentiszteletok tartására, ha valamelyik lelkészi állás nincs betöltve és beszolgálással nem lehet minden vasárnap istentiszteletet tartani.

c) Szükséges segédkezet nyújtani az *iratterjesztés* propagálásában és megindításában vidéken is.

d) *Nagyobb gyülekezetek szélein* alakult új települések hivei összejárók és gondozandók. Különös gond és tanulmány fordítandó a munkástelepekre. Ezeknek az embereknek lelkivilágát és egyházzal való felfogását érdemes külön tanulmány tárgyává tenni.

Mindenki kimutatást készlt arról, hogy községéből kik mentek ki az Ókirályságba, annak melyik részébe. A kimutatást beadja a theol. igazgatósághoz.

Természetesen mindezek a munkák az illetékes lelkészek beleegyezése alapján történnék.

Minden gyakorlati munkáról alapos *munkanapló* vezetendő. A lelkész által láttamozott munkanaplót tanév elején mindenki köteles bemutatni. Mindenki köteles a lelkésznek írásban színdolni be végzett munkájáról, tapasztalatairól és közben felmerült terveiről.

A munkanapló mellett az összes munkákról szóló *szolgálati bizonyítvány* bemutatása is kötelező.

II. *Tudományos munka:*

A *II. éves hallgatók* elolvassák és *kivonatolják*: Dr. Mátyás Ernő: Pál apostol megtérése című művét.

Tanulmányt készítenek: A Fiú-Istenről a Kálvin Institutioja és Hitvallásaink alapján.

A *III. éves hallgatók* elolvassák és *kivonatolják*: Dr. Kecskeméthy István theol. professzor születésének 70 éves évfordulójára kiadott Theol. tanulmányokat.

Tanulmányt készítenek: A Szentlélekről Kálvin Institutioja és Hitvallásaink alapján.

A IV. éves hallgatók elolvassák és kivonatolják : Dávid Gyula :
A keresztyén etika kérdése és irodalma a jelenben című művét,
Dr. Makkai Sándor : Evangélium az egyházban, ezenkívül a Mi egyházunk és Szórványaik című műveket.

Tanulmányt készítenek : A sakramentumokról Hitvallásaink és
Dr. Tavaszy Sándor Dogmatikája alapján.

III. Szentírási tételtek :

A II. éves hallgatóknak :

1. Dávid király élete és személyisége.
2. Mesiási jóvendölések Ésaiásnál.
3. Péter apostol élete és személyisége.

A III. éves hallgatóknak :

1. A Jeremiás kora összehasonlítva korunkkal.
2. A Törvény Újszövetségi értelmezése.
3. A katolikus levelek ismertetése és jellemzése.

A IV. éves hallgatóknak :

1. A messiási zsoltárok ismertetése és jellemzése.
2. A synoptikusok hatása Pál leveleiben.
3. Ószövetségi hatások a jelenések könyvében.

Mind ezekből egy-egy tétel dolgozandó ki.

A biblia-tanulmányozásra kijelölt kérdések kidolgozása legalább 20 $\frac{1}{4}$ íves lapnyi terjedelmű legyen.

3. Akadémiai istentiszteletek. Fakultásunk dísztermében ebben az évben is minden vasárnap megtartottuk október 31-étől egészen Szentháromság vasárnapjáig, azaz június 7-ig akadémiai istentiszteleteinket elsősorban hallgatóink és az azt látogatni szokott gyülekezet számára. Hallgatóink, valamint az egyetemi református ifjúság tagjai közül sokan és a kolozsvári gyülekezet sok tagja látogatla ez istentiszteleteket, amelyekből befolyt perselypénzt, az egész év folyamán 11.682 Lejt, szegénysorsú hallgatóink segélyezésére fordítottuk. Az istentiszteletek terve a következő volt :

I.

A reformáció emléknapijától ó-év utolsó napjáig.

(1935 október 31-től december 31-ig.)

1. Október 31. (Reformáció.) Ésaiás 55 : 1—3.
Jertek e vizekre *Dr. Nagy Géza.*
2. November 3. Kol. 3 : 4. Vele együtt dicsőségben megjelenni *Dr. Gönczy Lajos.*
3. November 10. Jel. 7 : 9—17. A fehér ruhába öltözötték serege. *Dr. Tavaszy Sándor.*
4. November 17. Jel. 21 : 1—7. Új ég, új föld. *Dr. Imre Lajos.*
5. November 24. Egyházkertületi közgyűlés. Lelkészszentelés miatt nem volt akadémiai istentisztelet.

6. **December 1.** Advent. Jel. 1:7—8. Aki eljövendő (Úrvacsoraosztással) *Maksay Albert.*
 Úrvacsorai ágendát mondott *Dr. Tavaszy Sándor.*
7. **December 8.** I. Tim. 6: 13—14. Adventi kérés. *Járosi Andor.*
8. **December 15.** Róm. 2: 12—16. Megítéli az emberek titkait. *Nagy András.*
9. **December 22.** I. Kor. 1: 26—29. Kiket választott ki magának Isten? *Borbáth Dániel.*
10. **December 25.** (Karácsony.) Örömetek teljes legyen. (Úrvacsoraosztással) *Dr. Tavaszy Sándor.*
 Úrvacsorai ágendát mondott *Dr. Imre Lajos.*
11. **December 29.** II. Tim. 4: 1—5. Szolgálatodat teljesen betöltsd. *Dr. Imre Lajos.*

II.

Újév első napjától husvét vasárnapig.

(1936 január 1-től 1936 április 12-ig.)

12. **Január 1.** (Újév.) Tegnap és ma és örökké ugyanaz. Zsid. 13: 8. *Dr. Gönczy Lajos.*
13. **Január 5.** Azért jelent meg, hogy bűneinket elvegye. I. Ján 3: 5—6. *Dr. Nagy Géza.*
14. **Január 12.** Békességünk van Istennel. Róm. 5: 1—5. *Maksay Albert.*
15. **Január 19.** Az üzenet, melyet Tőle hallottunk. I. Ján. 1: 5—7. *Dr. Tavaszy Sándor.*
16. **Január 26.** Mindaz, aki szeret, Istentől született. I. Ján. 4: 7—11. *Dr. Imre Lajos.*
17. **Február 2.** Tökéletesen reménykedjétek. I. Pét. 1: 13. *Maksay Albert.*
18. **Február 9.** Mindennel megajándékozott. II. Pét. 1: 3—11. *Dr. Gönczy Lajos.*
19. **Február 16.** A bizonyágtétel alapja. II. Pét. 1: 16—21. *Nagy András.*
20. **Február 23.** A keresztről való beszéd. I. Kor. 1: 18—24. *Járosi Andor.*
21. **Március 1.** (Böjtfővasárnap.) Ami nélkül senki sem látja meg az Urat. Zsid. 12: 14—17. (Úrvacsoraosztás) *Dr. Gönczy Lajos.*
 Úrvacsorai ágendát mondott *Dr. Imre Lajos.*
22. **Március 8.** Szenvedések által tette tökéletessé. Zsid. 2: 10. *Dr. Nagy Géza.*
23. **Március 15.** Örök idvesség szerzője lett. Zsid. 5: 7—10. *Maksay Albert.*
24. **Március 22.** Örökre tökéletessé tette a megszenteltet. Zsid. 10: 11—14. *Dr. Tavaszy Sándor.*
25. **Március 29.** Mindenképen idvezlhet. Zsid. 7: 24—27. *Borbáth Dániel.*
26. **Április 5.** (Virágvasárnap.) Kicsoda ez? Máté 21: 10—11. *Dr. Imre Lajos.*
27. **Április 10.** (Nagypéntek.) Bizodalomunk van a Jézus vére által. Zsid. 10: 19—23. *Maksay Albert.*
28. **Április 12.** (Husvétvasárnap.) Ujjonnan szült minket élő reménységre. I. Pét. 1: 3—9. (Úrvacsoraosztás) *Dr. Nagy Géza.*
 Úrvacsorai ágendát mondott *Maksay Albert.*

III.

Quasimodo vasárnapjától Szentháromság-vasárnapig.

1936 április 19-től 1936 június 7-ig.)

29. Április 19. Az örök ismertetőjel. I. János
4:1—3. *Járosi Andor.*
30. Április 26. Az első szereteted elhagytad. Jel.
2:1—5. *Dr. Gönczy Lajos.*
31. Május 3. Megemlékezzél, hogyan vetted és
hallottad. Jel. 3:1—3. *Nagy András.*
32. Május 10. Megtartalak téged a megpróbáltatás
idején. Jel. 3:7—11. *Borbáth Dániel.*
33. Május 17. Légy buzgóságos és térj meg. Jel.
3:14—19. *Dr. Imre Lajos.*
34. Május 21. (Áldozócsütörtök.) Amit megmutatott
Krisztusban. Efezus 1:17—21. *Dr. Tavaszy Sándor.*
35. Május 24. Így tesszük bátorságossá előtte a
szívünket. I. Ján. 3:19—23. *Dr. Nagy Géza.*
36. Május 31. (Pünköst.) Az újszövetségekötés
napja. (Úrvacsoraosztás.) Zsid. 8:8—11. *Dr. Gönczy Lajos.*
Úrvacsorai ágendát mondott *Dr. Nagy Géza.*
37. Június 7. (Szentháromságvasárnap.) Ugyanaz
a Lélek, ugyanaz az Úr, ugyanaz az Isten.
I. Kor. 12:4—6. *Dr. Imre Lajos.*

4. Akadémiai estélyek helyett az október 31-i ünnepélyen kívül a passio nagyhetében esti istentiszteleteket tartottunk, amelyek a következő sorrend szerint folytak le:

1935 okt. 31-én *reformációl emlékünnepelely*. Előadás. *Dr. Imre Lajos*: A reformáció izenete a társadalmi életben. Versek: *Reményik Sándor*. Énekelt Schneiderné Wiume Elsa.

Bőjti istentiszteletek:

1. 1936 március 3. Liturgus: *Dr. Gönczy Lajos*. Előadás. *Dr. Imre Lajos*: Keresztyén nemzetnevelés. *Br. Kemény János* novellát olvasott. Énekelt az IKE-kórus és Haffner Erzsébet.

2. Március 10-én. Liturgus: *Dr. Imre Lajos*. Előadás. *Dr. Nagy Géza*: Kálvin Institúciója. *Maksay Albert*: Amerikai magyarok között címen olvasott fel. Énekelt Albissy Margit és a Törekvés dalkar.

3. Március 17. Liturgus: *Maksay Albert*. Előadó *Dr. Gönczy Lajos*: Az egyházi társadalom eszménye. *Molter Károly* regényrészletet olvasott fel. Énekelt Sántha Ilona, hegedűn játszott Cseke Vilmos.

4. Március 24. Liturgus: *Dr. Tavaszy Sándor*. Előadó *Maksay Albert*: A keresztyén életművészet. Énekelt a theol. énekkar és Moldován Melinda, szavalt Juhos László (Sipos Domokos verseiből.)

5. Március 31. Liturgus: *Dr. Nagy Géza*. Előadó *Dr. Tavaszy Sándor*: A keresztyén etika és a sport. *Reményik Sándor* verseiből olvasott fel. Énekelt Mátyásné Lévy Ilonka, a ref. leánygimnázium kara és hegedült Guráth Erzsébet.

Zongorán több alkalommal kísért Mihályffy Irén, kétszer Biró Katalin.

5. Konferenciák. a) *Az elsőéves hallgatókkal* ez évben is, régi szokás szerint, megtartottuk az éveleji konferenciákat, melyeknek célja az volt, hogy a theológiára jötteket megismertessük azokkal a követelményekkel, amelyeket eléjük az intézet élete, munkája és a hivatás állít. Ezek során a következő előadások és megbeszélések szerepeltek:

1935. október 1-én. *Dr. Tavaszy Sándor*: „Hogy kell tanulmányoznom?”

Október 2-án. *Dr. Nagy Géza*: „Az internátusi életről.”

Október 3-án. *Dr. Mester Gábor*: „Tiszta élet.”

Október 4-én. *Dr. Imre Lajos*: „Mit várok a Theológiától és mit vár tőlem a Theologia?”

b) *Rendes theologus-konferenciánkat* február 1—4 napjain tartottuk meg az alábbi programmal:

Február 1, szombat.

D. e. 1/210—10-ig: Áhitat. *Papp László*, ifjúság elnök. 10—12-ig: A lelkipásztor népünk ethikai nevelésének szolgálatában. Előadás, tartja *dr. Imre Lajos*. D. u. 4—1/26-ig: A theologus társ. élete. Csoportonként megbeszélés. Vezetik: *dr. Imre Lajos*, *dr. Tavaszy Sándor*, *dr. Gönczy Lajos*, *dr. Nagy Géza*, *Maksay Albert* és *Szigethy Béla*. 6—7-ig: Hogy bírálhatom és hogy védelmezhetem a történeti kereszténységet: Előadás, tartja *Jarossy Andor*.

Február 2, vasárnap.

D. e. 11 óra: Akadémiai istentisztelet.

Február 3, hétfő.

D. e. 1/210—10 ig: Áhitat. *Virág Lajos*, IV. é. hallgató. 10—12-ig: Spiritizmus. Előadás, tartja *dr. Tavaszy Sándor*. D. u. 4—1/26-ig: Csoportos megbeszélés: Nehézségeim a lelkipásztori hivatással kapcsolatban. 6—7-ig: A református lelkipásztor az erdélyi magyar nép köztudatában. Előadás, tartja *László Dezső*.

Február 4, kedd.

D. e. 1/210—10-ig: Áhitat. *Hegyí István*, IV. é. hallgató. 10—12-ig: A lelkipásztor a politikai, társadalmi és társasági életben (politikai egységek, felekezetek, szekták, társaság). Előadás, tartja *br. Kémény János*. Délután 4—1/26-ig: Csoportos megbeszélés: A testvéri közösség az ifjúság között. 6—7-ig: Bezárás.

c) *Tudományos theologiai konferenciát* az iskolai év folyamán nem tudtunk tartani, sok külső és belső akadály, elfoglaltság következtében.

6. Praecések és bibliórák. Intézetünk a maga feladatát sohasem nézte úgy, hogy az kimerül a theologiai tudományok előadásában, hanem mindig lelkén igyekezett viselni a theologus ifjúság lelki nevelésének nagy kérdését is. Ezért az eddig is szokásban volt alkalmakat igyekeztünk ez évben is megadni az ifjúságnak a lelki elmélyülésre és Isten Igéjében való elmerülésre.

Erre a célra szolgáltak első sorban a *mindennapi praecések*,

melyeket minden reggel 8—1/29 óráig a díszteremben tartottunk s az ifjúság tagjai beosztás szerint végeztek azon szolgálatot.

Hetenként egyszer, szerdán este csoportokban gyűltek össze az intézet hallgatói *bibliáórákra*, mely csoportok, a tanári Kar tagjai és a szénior vezetésével a személyes élet és az egyház súlyos kérdéseit tárgyalták az Ige alapján. A baráti találkozásnak és testvéri egységnek, az újabb munkák és feladatok meglátásának, az imádságban való közösségnek áldott órái voltak ezek.

Emellett *minden szombaton este* az intézet professzorai beosztás szerint szolgálták a szombat esti praeceseken, melyeken a ifjúságon kívül a professzorok, néha családtagjaikkal együtt, mind résztvettek. Szombat esténként a Márk evangéliuma alapján szólott hozzánk az Ige, még pedig október 5-étől kezdve a karácsonyi, husvéti és pünkösti szünet megszakításával egészen június 15-éig, mely utolsó alkalommal a IV. évet végzett hallgatók vettek búcsút egy bensőséges kis házi ünnepség keretében az intézet ifjúságától és tanári karától. E szombat esti alkalmak áldott eszközök voltak arra, hogy tanár és tanítvány együtt találkozzék Isten Igéjének tanulmányozásában s hisszük, hogy mindazoknak, akik ez intézetben voltak, feledhetetlen emlékei maradnak.

Akadémiai istentiszteleteink során két alkalommal, advent első vasárnapján és böjtfővasárnapján *az Úr szent vacsordját* is kiosztottuk ifjúságunknak és ezenkívül a gyülekezetnek a három ünnepi alkalommal. Ezeket megelőzőleg kétszer *a bűnnánati hetet* megtartottuk, minden nap este hét óraker, mikor is az intézet professzorai és széniora végezték a szolgálatot.

7. **A református nők bibliaköre.** Mint évek óta, ez évben is a kolozsvári református úrinők egy csoportja minden hétfőn d. u. 6 óraker bibliáórára gyűl össze intézetünk tanácsstermében. A bibliáórákat a theol. professzorokon kívül Székely János, László Dezső vallástanárok, Járosi Andor ev. lelkész theol. m. tanár és az intézet széniora tartották. Ez évben a tárgyalt anyag a Máté evangéliumából volt véve s a hegyi beszéddel foglalkozott.

8. **Hivatalos képviseltek és üdvözlések.** 1. Üdvözölte t. Karunk a *Skót Egyház* budapesti misszióját fennállásának 50 éves fordulója alkalmából. Különös szeretettel és nagyrabecsüléssel köszöntötte dr. J. Macdonald *Webster* urat egyházunk és intézetünk régi hűséges barátját és pártfogóját.

2. *Kovács Sándor* egyet. tanárnak a Dunántúli Ág. Hitv. Ev. egyházkerület püspökévé való választása alkalmával üdvözlötet küldtünk.

3. A Genfben, az Institució és a genfi reformáció évfordulója alkalmával tartott *Kálvinista theologiai kongresszuson* sajnos nem képviseltem magát intézetünk, de testvéri együttérzésünknek és szeretetünknek kifejezést adtunk, abban az üdvözlötben, amelyet ez alkalomból a bizottság elnökéhez, Dr. E. Choisy urhoz intéztünk.

4. *A ref. theol. tanárok* szokásos évi konferenciáján, amely 1936. jan. 31. és febr. 1-én Pápán tartatott, t. karunkat *Dr. Gönczy*

Lajos és Dr. Nagy Géza professzorok képviselték. A konferencia az Intitució négyszáz éves fordulója jegyében állott, az előadások az Intitució kérdései körül forogtak.

5 *Az állami ünnepek alkalmával* tartott ünnepségeken és fogadtatásokon intézetünk az egyházkerület és többi intézményei képviselével együtt szintén résztvett.

6. Résztvétét fejezte ki intézetünk *Nicolea Ivan* g. kel. püspök úr 1936. febr. 3-án bekövetkezett halála alkalmából intézetünk nevében az igazgató vevén részt a részvétnyilvántó küldöttségben. Résztvéteket fejeztük ki *Csekme Ferenc* tb. esperes, dr. *Szádeczky Kardoss Gyula* ny. egy. professor, *Kiss Tamás* nyug. kollégiumi tanár, dr. *Fülöp Áronnénak*, a tanlónőképző pátronájának halála alkalmával. Hasonlóképen kifejeztük részvétünket azon nagy veszteség felett, amelyet *Csulak Vilmos* kollégiumi igazgató halálával kollégiumunk s egész egyházkerületünk szenvedett. Református nevelésügyünk kiváló harcosát szólította ki vele közülünk Isten. Végül osztoztunk abban a veszteségben, amely *dr. Jancsó Ödönnek*, a Ref. Kórház sebészorvosának halálával érte közéletünket, aki hallgatóink orvosi kezelésében is mindig önfeláldozó szeretettel és lelkiismeretességgel vett részt. *Boldogok a halottak, akik az Urban halnak meg!*

9 *Az intézet életében előfordult nevezetesebb események.* 1. Az 1935. nov. 23-án tartott egyházkerületi közgyűlés a br. Kemény Pál halála óta üresen álló főgondnoki széket *br. Kemény Jánossal* töltötte be, az Elöljáróság jelölése alapján. Meleg szeretettel és őszinte tisztelettel köszöntjük őt tisztségünk e vezető állásában és kérjük Istent, hogy adjon neki bölcsességet és hosszú életet, hogy sokáig munkálkodhassék Isten dicsőségére.

2. Ugyancsak az 1935. nov. 23-án tartott közgyűlés monddta ki *a theologiai V. évfolyam* beállítását. Erre vonatkozólag tanári karunk és Elöljáróságunk többször is gyűlést tartott, kidolgozván a reá bizott tervezeteket s megbeszéléseken vevén részt a Bethlen-kollégium elöljáróságával. A Mélt. Igazgatótanács többszöri megfontolás után az V. évfolyam életbeléptetését elhalasztotta, de reméljük, hogy azok a célkitűzések és szükségégek, amelyek ebben a tervezetben megvannak, érvényesülni fognak a megoldásban.

3. Intézetünk életére nézve is fájdalmas csapás volt *dr. Makkal Sándornak*, egyházkerületünk püspökének és intézetünk tanulmányi felügyelőjének váratlanul jött betegsége és távozása. A mi intézetünket különösen meleg kötelek fűtétek hozzá, mint az intézet volt tanítványához, majd professzorához, aki az intézet tanárai közül is egyiknek tanítványa, négynek tanulótársa és professzortársa, egynek professzora volt. Mikor megköszönjük Istennek azt a sok ajándékot, amit az ő nagy tudományos intuíciójában, bölcs kormányzati belátásában, meleg baráti rokonszenvében nekünk adott, Isten áldását és védelmező kegyelmét kérjük életére a távolban is.

4. Ez évben meglátogatta intézetünket *Hoffmann Konrád*

a Világmissziói Bizottság zsidómissziói előadója 1936. márc. 20-án, amikor is a gyülekezetben a zsidómisszió munkájáról előadást tartott és hallgatóinknak is tartott a misszió kérdéseiről előadást.

1936. április 24-én *Blanc Louis* baár-i (Zug Kanton, Schweiz) látogatta meg az intézetet s tartott egy előadást az ifjúságnak.

5. A t. Kar határozata alapján, melyben kimondta, hogy az egyház egyes munkáinak az ifjúsággal való megismertetését szükségesnek tartja, febr. 15-én *A diakonissza munkája az egyházban* címen *Borbáth Dániel* diakonisszaintézeti igazgató, febr. 29-én a *Nőszövetség munkáiról Póczy Mihályné* és *Lőrincz Mária* ker. nőszöv. titkár, illetőleg utazótitkár, március 14-én *Lednyszővetségi munka kérdéseiről Zágony Anna* leányszövetségi utazótitkár tartottak előadást és tájékoztatták az ifjúságot a munkaágak belső kérdései felől.

6. Megható, bensőséges találkozásban volt részünk jun. 9—10. napjain azokkal, akik *tíz éve végeztek* intézetünkben. A találkozóra 15-en gyűltek össze, többen közülök feleségükkel együtt s két napos konferencia keretében beszélgették meg a theologiai, egyházi és gyülekezeti életük súlyos kérdéseit. Örömmel láthattuk, hogy a résztvevők lelkében sem az Isten ügye iránti buzgóság, sem az intézet iránti hálás szeretet lángja ki nem aludt és örömmel bocsátottuk őket vissza nehéz szolgálatuk helyére azzal a könyörgéssel, hogy Isten adjon nekik növekedést a kegyelemben és több és több erőt nehéz szolgálatuk ellátására.

7. Már az iskolai év bezárása után történt az a súlyos veszteség, amellyel intézetünk egyik legkedvesebb hallgatóját, ifjúságunk tagjai kedves barátjukat veszítették el *Meskó György* II. éves csehszlovákiai illetőségű hallgatónk rövid szenvedés után történt halálával, aki paratífuszban, a helyi járványkórházban halt meg. Szelid, csöndes, komoly jelleme élénken áll előttünk és emlékéit szeretettel őrizzük meg a napig, mikor találkozunk vele az Atya dicsőségében.

10. Fontosabb főhatósági és tanári kari határozatok.

1. A Mélt. Igazgatótanács 7505—1935 III. sz. alatt értesít, hogy mult évi (7095—1934 VI. sz.) rendelete érvényben tartásával s részben módosításával, ez iskolai évben is 15 erdélyi és 8 királyhágómelléki hallgató vehető fel. (Előlj. 24—1935.)

2. Előljáróság foglalkozik az V. évf. tervével s erre általános javaslatot terjeszt a Mélt. Igazgatótanácson át az egyházkerületi közgyűléshez. (Előlj. 25—1935.)

3. A Mélt. Igazgatótanács 12201—1935 III. sz. alatt értesít br. Kemény János theol. főgondnokká való választásáról. Br. Kemény János főgondnok az esküt leteszi. (Előlj. 30—1935.)

4. A Mélt. Igazgatótanács 12224—1935 III. sz. alatt értesít dr. Muzsnay László és Kós Károly előlj. taggá választásáról. Dr. Muzsnay László és Kós Károly előlj. tagok az esküt leteszik. (Előlj. 31—1935.)

5. A Mélt. Igazgatótanács értesít 12276—1935 III. sz. alatt,

hogy Nagy Ferenc esperes a lelkész-képesítő vizsg. biz. tagjává választatott.

6. A Mélt. Igazgatótanács 11225—1935 III. sz. alatt értesít, hogy az egyh. ker. közgyűlés kimondotta, hogy a Szabályzat 143. § megváltoztatásával a II. és IV. éves hallgatók is minden tárgyból kötelesek a II. félévben is kollokválni. (Előlj. 33—1935.)

7. A Mélt. Igazgatótanács 10442—1935 III. sz. alatt leteszi a katonai előzetes kiképzésre vonatkozó inspektorátusi intézkedést. (Előlj. 34—1935.)

8. A Mélt. Igazgatótanács 12924—1935 III. sz. alatt Nagy Józsefnek 1415—1936 III. sz. alatt Tunyogi Csapó Andrásnak a venia docendit megadja. (Előlj. 9, 10—1936.)

9. Előljáróság a t. karnak az V. évfolyamra vonatkozó tervezetét elfogadja és felterjeszteni rendeli. (Előlj. 13—1936.)

10. A tanári kar foglalkozik az V. évfolyam tervezetével s erre vonatkozó munkákat előkészíti. (138, 251—1935. 10, 16, 63.)

11. A t. kar tudomásul veszi a Mons Pietatis ösztöndíj Curatoriuma éresztését az ösztöndíj felől. (147—1935.)

12. Tanári kar kimondja, hogy a theológiára belratkozó nő-hallgatók, ha azok nem szüleiknél, esetleg egészen közeli rokonaiknál laknak, a Szeretetházban kötelesek lakni. (160—1935.)

13. Tanári kar kimondja, hogy az egyház egyes munkaágai az ifjúsággal ismertetendők. (217—1935.)

14. Nyári munkaprogramról bejelentés. (6—1936.)

15. Hallgatók félévi számbavétele megejtetett. (241—1935, 126—1936.)

16. Külföldi ösztöndíj kérések tárgyaltnak. (60—1936.)

17. 1936. évi nyári munkaprogram megállapítatik. (88—1936.)

11. **Intézeti adminisztráció.** Az intézet belső igazgatását az intézet officiumokkal megbízott professzorai végezték. Ebben a munkában a számára kijelölt munkakörben értékes segítséget nyújtott intézetünk háznagya: Bekess Károly, aki az intézet anyagi és gazdasági ügyeiben hűséges és fáradhatatlan munkásságot végzett. Az igazgatói iroda ügykezelését az igazgató mellett Szigethy Béla szénior és az igazgató mellé beosztott titkár, Farkas Sándor IV. éves hallgató végezték. Iktatásra került ez évben összesen június 25-ig 1436 ügydarab, melyek mind el is intéztettek. Tanári kari ülés volt 1935 július 1-től 1936 július 1-ig 14, előljárósági gyűlés három.

B) Fegyelem, irodalmi munkásság, oktatás, nevelés.

I. Nevelés.

1. Az intézet professzorai között, mint eddig, ebben az évben is testvéri jó viszony állott fent, mint olyanok között, akik együttmunkálkodnak és együtt tusakodnak Isten országa szolgálatában.

2. Az ifjúság általános fegyelmi állapota ez évben kedvezőbb

képet mutatott az előbbinél. Ugy az intézet széniora, mint az ifjúság hivatalos szervei, igyekeztek nemcsak adott esetekben felmerült kihágások ellen fellépni, hanem az ifjúság általános fegyelmeztségét is előmozdítani. Többször és világosan állott az ifjúság jobb-jai előtt az a feladat, hogy nemcsak a megtörtént bajokért való felelősség, hanem az általános helyzet javítása, a gyöngék és kisértéseknek hamar engedők feletti felügyelet is terhelje. Látható volt az a törekvés, hogy megakadályozza az ifjúság önmaga a bűn felmerülését és igyekezzék védelmezni és óvni tagjait ennek hatalmától. Az intézeti rend megtartása, a theologushoz méltó élet követelése elég világosan állottak az ifjúság egyeteme előtt, de még mindig fennáll az a sajnálatos közhangulat, amely a vezetők és egyesek erre való törekvését nem támogatja eléggé, egyéni kezdeményezésnek és nagyképűségnek tartja, viszont a vezetőség gyakran gyöngye a kevesek hangulatcsinálásával szembeszállani. Mégis maga az ifjúság lépett többször közbe olyan esetekben, mikor némelyeket a bűn hatalmából kiszabadítani szükség volt, az egész theologus-élet szabályozására komolyan törekedett, egyeseket, akiknek erre szüksége volt s akiket ezzel meg akart menteni, úgyszólván gyámság alá helyezett s felettük felügyeletet gyakorolt. Egy pár, szórványos esettől eltekintve, az anyagi javakkal való visszaélés múlt évi súlyos betegsége alig fordult elő, a jelen év súlyosabb nehézsége az ifjúság baráti kapcsolataiban felmerült hiányokban tapasztalható. Ugy látszik, hogy még sokkal jobban össze kell kapcsolódnia ifjúságunk tagjainak a személyi kapcsolatokon túl az Istenben való élet és Isten országáért végzett munka legmélyebb közösségében, hogy míg egyrészt megismerjék és életük alapjává tegyék azt, másrészt a közösségi élet és egymással való viszonyuk is ebből a közösségből származhassék.

Különösen egy súlyosabb vétés fordult elő, ez is egy hallgatónak a nyáron végzett munkája során, amelyet kizárással büntetett a tanári kar. Több kisebb esetet az ifjúság maga is elintézte, a kimaradási engedélyek megvonásával, kedvezményektől eltiltással stb. büntetve a vétkeket. Ebben a tekintetben is, az ifjúság részéről több öntudatosságot, a fegyelem fokozottabb érzékét lehetett tapasztalni.

Kétségtelen, hogy egész egyházunk jövője nagy mértékben függ attól, mennyire lesz képes a lelkipásztor a fegyelem, engedelmség, Isten Igéje iránti föltétlen hódolat tudatát bevinni a gyülekezet lelkébe. Hogy pedig ez hogy sikerül, nagyban függ attól, hogy theologus korában hogyan nő bele ebbe a lelkipásztor. Itt a theológián kell megéreznie és megtanulnia az igazi, keresztyén fegyelem és önfegyelem titkát, itt kell magát átadnia a fegyelmező Lélek hatalmának.

II. Tanárok irodalmi munkássága.

Dr. Kecskeméthy István. A „Kis Tükör“ c. családi lap felelős szerkesztője és kiadója. Teljes bibliafordításából készen áll az Ószövetség és az Újszövetségnek a Római levélig terjedő része.

Dr. Tavaszy Sándor. Irodalmi munkássága ebben a tanévben főképpen *Keresztyén Etika* c. művének a befejezésére irányult. Ezenkívül kiadásra elkészítette *A mai metafizika, különös tekintettel a Driesch metafizikájára* c. dolgozatát. Az Erdélyi Helikonban jelentek meg *Az idő és örökkévalóság* (1936. januári szám) és *Lángelme és örület a magyar szellemi életben* (1936. márciusi szám). Számos cikke jelent meg az Erdélyi Múzeumban, a Pásztortűzben és a Kiáltó Szóban.

Dr. Imre Lajos. Szerkesztette *Az Út* c. lelkipásztori és nevelői folyóiratot. Tudományos cikkei az *Evangelical Quartely*, a *Pásztortűz* és *Helikon* c. folyóiratban jelentek meg Nagyobb cikkei: *The problem of method in Religious Education.* (Ev. Quartely.) *A belmissziói és iskolai munka viszonya.* (Az Út 1935. 7. sz.) *Az egyház megújulásáért.* (Az Út 1935. 9. sz.) Önállóan megjelent: *Aranylánc.* Elmélgedések konfirmándusok számára. (Ifjú Erdély kiadása.)

Dr. Gönczy Lajos. Tanulmányai, cikkei, ismertetései jelentek meg „Az Út“, „Kiáltó Szó“ és „Pásztortűz“ c. lapokban. „Az én kicsinyeim“ felelős szerkesztője.

Dr. Nagy Géza. Dolgozatai a Ref. Szemlében, Kiáltó Szóban, a bázeli Kirchenblattban, az Utban, Helikonban, Pásztortűzben és Ifjú Erdélyben jelentek meg. Ezek a következők: *A belmisszió nyomai az erdélyi ref. egyház régibb történetében* (Kálvin-Almanach, Debrecen, 1936), *A ref. nő egyházunk történetében* (Ref. Szemle 1936), *Az ítélet villámfényében* (Ref. Szemle 1935.). *A 400 éves Institucio* (Kiáltó Szó 1936.), *Az egyházépítés új módszere* (Ref. Szemle 1936.), *Von der theol. Fakultät zu Klausenburg* (Kirchenblatt für die ref. Schweiz. 1936.). Könyvismertetések, kritikák a Helikonban, Pásztortűzben és az Utban.

Maksay Albert. Cikkét, ismertetést, egyházi beszédet írt a Kiáltó Szó, Református Szemle, Ifjú Erdély, Lelkipásztor című folyóiratokba. Szerkesztette a Református Családot. Szépirodalmi dolgozatai jelentek meg a Pásztortűzben és az Erdélyi Helikonban. Nagyobb tanulmánya a Kovács Dezső posthumus novelláskönyve elé bevezetésül írt irodalmi méltatás az Erdélyi Szépművés Céh kiadásában.

III. Tanulási eredmény.

A) A *kollokviumok* eredményéről az első és második félévén, a következő kimutatás számol be :

Évfolyam	I.		II.		III.		IV.		I—IV.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Félév	31	32	31	31	28	30	27	26	117	119
Beiratkozott	31	32	31	31	28	30	27	26	117	119
Kollokviumra nem kötelezett (szabad- ságot, rendkiv. hallg.)	2	3	—	—	1	1	—	—	3	4
Jeles	8	7	6	3	9	6	6	2	29	18
Jó	17	7	16	8	7	8	7	6	47	29
Elégséges	3	6	4	5	6	2	8	9	21	22
Elégtelen egy tárgyból	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elégtelen két tárgyból	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nem kollokvált egy tárgyból	—	—	1	—	2	1	1	—	4	1
Nem kollokvált két tárgyból	—	—	1	—	—	3	1	2	2	5
Nem kollokvált több tárgyból	1	8	3	14	3	8	4	7	11	37
Nem kollokvált egy tárgyból sem	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Kimaradt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Meghalt	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Összesen	31	32	31	31	28	30	27	26	117	119

B) Vizsgálatok.

1. *Minősítő vizsgálatok.* Az I. évfolyamot végzett hallgatók minősítése céljából Theol. Szabályzatban megkövetelt vizsgálatot szeptember 27-én tartottuk meg azok számára, akik a juniusi vizsálatról igazoltan maradtak el s csak most állhattak elő. Ezen a vizsgálaton 13 jelölt állott elő, akiket a bizottság tanulmányi előmenetelük és év közben tanúsított magaviseletük megvizsgálása tán a II. évfolyamra felvehetőeknek nyilvánított.

Az 1935—36. évre beiratkozott hallgatók minősítő vizsgálatát 1936 június 15—16-án tartottuk meg. Erre a vizsgálatra 21 ifjú állhatott, a többiek, számszerint kilencen, kollokviumaikkal való igazolt elmaradás miatt nem állhattak vizsgára. A vizsgálat lefolyán, a bizottság megvizsgálva a jelöltek előmenetelét és év közben tanúsított magaviseletét, őket a II. évfolyamra mind felvehetőeknek nyilvánította.

2. *Theologiai alapvizsgálatot* három ízben tartottunk. Javítóvizsgálatokat először szeptember 27—28. napjain, mikor is juniusról igazoltan, legnagyobb részét tartozásaik miatt elmaradt 9 hallgató állott vizsgálatra. A vizsgálat eredménye gyanánt jelesen vizsgázott 1, jól 3, elégségesen 5.

A második javítóvizsgálat 1935 december 17-én volt, melyre jelentkezett 1 hallgató, aki a vizsgálat eredménye gyanánt elégségesen vizsgázott.

Rendes alapvizsgálatot tartottunk 1936 június 19—20. napjain, erre jelentkezett 17 hallgató. A vizsgálat eredménye volt, hogy

a vizsgálatot jeles eredménnyel állotta meg 5, jó eredménnyel 5, elégséges eredménnyel 7 hallgató.

3. *Theológiai szakvizsgálat* (I. lelkészsképesítő vizsgálat) tartott három ízben.

1935 szeptember 23—24-én tartott vizsgálatra előállott 16 jelölt, kik közül jelesen vizsgázott 2, jól 2, elégségesen 8. 3 óra visszavetett 2, egy évre 2.

1935 december 16—17-én ismét volt pótlóvizsgálat, melyen a jelentkezett 5 teljes vizsgálatra állott jelölt közül 1 jó és 2 elégséges eredménnyel vizsgázott, 3 óra visszavetett 2.

1936 június 16—18. napjain tartott vizsgálatra állott 17 teljes és 3 javítóvizsgás jelölt. Ezek közül jeles volt 2, jó 6, elégséges 9, három óra visszavetett 3.

A vizsgálatok ezen aránylag kedvezőbb eredménye nagyrészen tulajdonítható annak, hogy a tanári kar előterjesztésére az egyházkerületi közgyűlés, megváltoztatva a Szabályzat idevonatkozó rendelkezését, kimondotta, hogy a II. és IV. éves hallgatók is, a II. félévben is minden tárgyból — tehát a vizsga tárgyaiból is — kollokválni tartoznak.

4. *Theológiai m. tanári vizsgálatot* tartottunk 1936 június hó 19-én, mikor is m. tanári vizsgálatra állott *Dávid Gyula* a systematikai szakcsoportból. Dolgozatának címe: A közösségi élet etikája volt. A szakbirálat megállapította, hogy a dolgozat tudományos becsü mű, amely a dialektika theologia szempontjai alatt elsőnek foglalkozik a címben jelzett problémával. Egészében a Brunner nagy etikai rendszerére támaszkodik s annak kategóriáit használja fel, hogy mondanivalóinak formát adjon. A dialektikai theologia nagy képviselőinek a tanításait pontosan ismerleti, anynyira, hogy emiatt elhanyagolja a saját egyéni állásfoglalását. Nagy előnye a dolgozatnak, hogy minden kérdés kapcsán megszólaltatja Kálvin Jánost is, bár nem dolgozza bele szervesen a dolgozat rendszerébe. Átdolgozás és újraalkotás után theológiai irodalmunk becses alkotásává válik.

E dolgozat, valamint a szóbeli vizsgálaton tanusított alapos tájékozódottsága, a kérdések világos ismerete, végül A bűn etikai fogalma c. próbaelőadása alapján a bizottság vizsgálatát elfogadta s számára a fakultás docendit megadta. Isten áldását kérjük életére és munkájára, s örömmel köszöntjük Fakultásunk kebelében.

IV. Órarend és elvégzett anyag az 1935—36. évben.

1. *Ó-szövetségi héber nyelv* I—II. félévben az I-ső évesek számára heti 3 órában: hétfőn d. u. 6—7-ig, kedden, szerdán 8—9-ig. Szaktanár: *Dr. Kecskeméthy István*. Alak- és mondattan. Szöveganyag a Genézis I—VI. részek olvasása és grammatikai feldolgozása.

2. *Ó-szövetségi exegézis* I—II. félévben a II.—IV. évesek számára heti 3 órában: hétfőn d. u. 5—6-ig, kedden és szerdán 9—10-ig. Szaktanár: *Dr. Kecskeméthy István*. Anyag az I. félév-

ben: Jeremiás próféta könyve 1, 2, 3, 4 részek fordítása, magyarázata, a II. félévben Jeremiás próféta könyve 7, 26, 8, 9, 13: 1—11, 15: 15—21, 18: 1—10, 18: 18—23, 20: 7—18 részek fordítása és magyarázata.

3. *Ó-szövetségi irodalom és vallástörténet* I—II. félévben a III—IV. évesek számára heti 3 órában: hétfőn d. u. 4—5-ig, kedden és szerdán 10—11-ig. Szaktanár: *Dr. Kecskeméthy István*. Anyag az I. félévben: Az Ó-szöv. Kánon előállása, szöveg(története, egyes iratok irodalomtörténete, kortörténet. II. félévben: Izrael vallása hosszmetzetben és biblica theológiája.

4. *Új-szövetségi görög nyelv* az I—II. félévben az I-ső évesek számára heti 3 órában: szerdán 11—12 ig, pénteken 8—9-ig, szombaton 11—12-ig. Előadta: *Maksay Albert*. Az újszövetségi koiné görögség nyelvtana, Márk evangéliuma 1—4 részének olvasása, fordítása és elemzése kapcsán.

5. *Új-szövetségi exegézis* az I—II. félévben a II. évesek számára heti 3 órában: szerdán kedden, szerdán 8—9-ig és szombaton 9—10 ig. Előadta: *Maksay Albert*. Anyag: Pál apostol levelei Timoteushoz és Titushoz.

6. *Új-szövetségi exegézis* az I—II. félévben a III—IV. évesek számára heti 3 órában: kedden, csütörtökön és pénteken 12—1-ig. Előadta: *Maksay Albert*. Anyag: János evangéliuma 1—7 részének olvasása és magyarázata.

7. *Új-szövetségi szeminárium* a III—IV. évesek számára, évfolyamonként külön heti 1—1 órán: csütörtökön 8—9-ig és 11—12-ig. Vezette: *Maksay Albert*. Anyag: A Pál apostollal foglalkozó magyar nyelvű tudományos theologiai irodalomra támaszkodó tételek kidolgozása, az újszövetségi irodalom és vallástörténet köréből.

8. *A magyar református egyház története* az I—II. félévben az I-ső évesek számára heti 2 órában: kedden 11—12-ig és szombaton 10—11-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. Az ősvallástól az egyház területi egysége felbomlásáig.

9. *Egyetemes ker. egyház története* az I—II. félévben a II. évesek számára heti 4 órán: hétfőn 8—9-ig, szerdán 12—1-ig pénteken és szombaton 8—9-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. A kereszténység előállításától az augsburgi vallásbékéig (1555).

10. *Egyetemes protestánsizmus története* az I—II. félévben a III—IV. évesek számára heti 3 órán: hétfőn 12—1-ig, kedden 8—9-ig és pénteken 11—12-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. Az augsburgi békétől a legújabb ökumenikus mozgalmakig.

11. *Diplomatikai gyakorlatok* az Erdélyi Múzeumban és a Theol. Fakultás levéltárában Kelemen Lajos főlevéltáros segítségével *Dr. Nagy Géza* prof. vezetése alatt.

12. *Református hitvallásaink ismertetése* az I—II. félévben az I-ső évesek számára heti 2 órán: pénteken 11—1-ig. Előadta: *Dr. Tavaszgy Sándor*. Heidelbergi Káté, II. Helvét hitvallás, Luther Kis Kátéja, Ágostai hitvallás.

13. *Theologiai encyclopedta* az I—II. félévben az I sđ évesek számára heti 1 órán: szerdán 9—10 ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

14. *Filozofiai gondolkodás története* az I—II. félévben az I—II. évesek számára heti 2 órán: kedden és pénteken 10—11 ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

15. *Vallásfilozofia* az I—II. félévben a II. évesek számára heti 2 órán: hétfőn és szerdán 10—11 ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

16. *Keresztyén ethika* I—II. félévben a III—IV. évesek számára heti 3 órán: hétfőn kedden és szerdán 11—12-ig. Előadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

17. *A Szentírás tartalmi ismertetése* az I—II. félévben az I-sđ évesek számára heti 3 órában: hétfőn és szerdán 10—11 ig és pénteken 9—10-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

18. *Neveléstörténet és neveléstan* az I—II. félévben a II. éveseknek heti 3 órában: hétfőn 11—12-ig, kedden 12—1-ig és szerdán 11—12-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

19. *Katechétika* az I—II. félévben a III. évesek számára heti 2 órában: hétfőn 9—10 ig és csütörtökön 11—12-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

20. *Poimenika* az I—II. félévben a IV. évesek számára heti 2 órán: csütörtökön és pénteken 10—11-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

21. *Vallástanítási gyakorlatok* az I—II. félévben a IV. évesek számára heti 2 órán: csütörtökön 8—10 ig Vezette: *Dr. Imre Lajos*.

22. *A szórványkérdés elvi és gyakorlati oldalai*. Szeminárium II—IV. évesek számára heti 2 órán: hétfőn és szerdán d. u. 6—7-ig. Vezette: *Dr. Imre Lajos*.

23. *Liturgika* az I—II. félévben a III—IV. évesek számára heti 2 órán: hétfőn 10—11-ig és pénteken 8—9 ig. Előadta: *Dr. Gönczy Lajos*.

24. *Szónoklati gyakorlatok* az I—II félévben az I-sđ évesek számára heti 2 órán: szombaton 8—10 ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*. A beszéd technikájának és a művészi előadás követelményeinek elméleti ismertetése és gyakorlása.

25. *A lelkipásztor és a társas élet* az I—II. félévben az I sđ évesek számára heti 1 órán: kedden 9—10-ig. Előadta: *Dr. Gönczy Lajos*. A társas élet formáinak, szokásainak keresztyén megítélése és a velük szemben való magatartás.

26. *Homiletika* az I—II. félévben a II. évesek számára heti órában: kedden 11—12 ig és pénteken 9—10-ig. Előadta: *Dr. Gönczy Lajos*.

27. *Homiletikai és liturgikai gyakorlatok* a II. éveseknek heti 2 órán: pénteken 11—1-ig. Előadta *Dr. Gönczy Lajos*.

28. *Homiletikai szeminárium* az I—II. félévben a II. évesek számára heti 1 órán: szombaton 10—11-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*. Erdélyi igehirdetők a múlt század második feléből.

29. *Homiletikai szemindrium* I—II. félévben a III—IV. évesek számára külön heti 2—2 órában: hétfőn 8—10-ig és csütörtökön 9—11-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*. Kiadott textusok alapján készített predikációk elmondása és megbeszélése, valamint zárthelyi dolgozatok.

30. *Dogmatikai szemindrium* I—II. félévben a IV. évesek számára heti 2 órán: szerdán d. u. 4—6-ig. Vezette: *Borbáth Dániel* m. tanár. A XIX. század eleji magyar ref. dogmatikusok.

31. *Kálvin igehirdetése* a II. félévben önként vállalkozó I—IV. évesek számára heti 1 órán: kedden 3—4-ig. Előadta: *Nagy József* m. tanár.

32. *Szemponatok az Ó-szövetségi theologia magyarázatához*. II. félévben I-ső évesek számára kötelező, II—IV. évesek számára fakultatív heti 1 órán: kedden 4—5-ig. Előadta: *Tunyogi Csapó András* m. tanár.

33. *Egyházi ének és zene* mindkét félévben mind a négy évfolyamnak heti 2—2 órában: az I-ső éveseknek hétfőn d. u. 3—5-ig, a II. éveseknek szerdán d. u. 3—5-ig, a III. éveseknek kedden 3—5-ig, a IV. éveseknek csütörtökön d. u. 3—5-ig. Tanította: *Nagy Gerő*.

34. *Román nyelv* mindkét félévben mind a négy évfolyam számára heti 2—2 órában. Az I. évnék szerdán d. u. 6—7-ig és csütörtökön d. u. 3—4-ig, a II. évnék szerdán d. u. 5—6-ig és csütörtökön d. u. 4—5-ig, III. évnék szerdán d. e. 8—9-ig és d. u. 4—5-ig. A IV. évnék szerdán d. u. 3—4-ig és csütörtökön 2—3-ig. Előadó: *Dr. Pop Sever*.

35. *Közegészségtan* mindkét félévben mind a négy évfolyam számára heti 2—2 órában. Az I—II. éveseknek hétfőn d. e. 9—10-ig és szombaton d. e. 12—1-ig. A III—IV. éveseknek szerdán d. e. 12—1-ig és pénteken d. e. 9—10-ig. Előadó: *Dr. Koronka István*.

36. *Német nyelv* mind a négy évfolyamnak mindkét félévben heti 2—2 órában. Kezdőknek kedden és csütörtökön d. u. 5—6-ig, a haladóknak kedden és csütörtökön 6—7-ig. Tanította: *Dr. Császár Károly*.

37. *Énekkar* mindkét félévben az I—IV. évesek számára heti 2 órán: hétfőn és szerdán d. u. 2—3-ig. Vezette: *Tárca Bertalan*.

V. Nevelés.

Az ifjúság nevelése állandó gondját képezte az intézet vezetőségének. Ezért meg is ragadott a vezetőség minden alkalmat arra, hogy az ifjúságot minden vonatkozásban a ref. keresztyén felfogás szerint nevelje. Az akadémiai istentiszteleteken, a minden héten csoportokban tartott bibliaórákon, a szombatesti és a minden reggelen együtt tartott praeceseken vezetők és hallgatók együtt állították életüket az Ige mértéke alá és álltak meg a kegyelmes Isten színe előtt. Az elsőévesek számára az év elején tartott három konferencián az egyéni és közösségi, valamint a theologus

élet fontos kérdéseit együtt beszéltük meg. A februári theológuskonferencia alkalmul szolgált arra, hogy olyan kérdések is felvetődjenek, melyek megbeszélésére különben egész évben nem kerülhetett volna sor. Az intézeti és kisebb kirándulásokon tanár és tanítvány minden kötöttség nélkül kerülhettek közel egymáshoz és a közveilen hatás erejével sok segítséget nyújtottak ezek az alkalmak a hallgatók nevelésében. Az ifjúság legbensőbb életének irányításában sok áldással jártak a közvetlen, négy szemközti beszélgetések lehetőségei. Ezeket az alkalmakat nem mindenki veszi ugyan igénybe, de aki igénybe veszi a hallgatók közül, annál látható egy-egy ilyen bizalmas találkozásnak az áttűtő ereje. A nevelés eme irányának intenzívebbé tétele sok olyan nehézséget szüntetne meg, amely ma az egész ifjúság életében tövis gyanánt bántólag és megbetegítőleg hat. Viszont míg ehez az egyénekenkénti lelkigondozáshoz és neveléshez egyfelől annak a református elvnek, mely közösségileg az istentiszteleti rendtartásunkban a bűnvalló ima beiktatásában s az úrvacsoránál a bűnvallásban nyilvánul meg — az egyéni pásztoráció síkjában való teljesen komolyan vétele szükséges —, addig másfelől szükséges az is, hogy a nevelők több idővel rendelkezhessenek ennek az egyéni lelkigondozásnak az elvégzéséhez.

A fent érintett közvetlen alkalmakon kívül az ifjúság nevelését elősegítették a szobákban tartott esti áhitatok, melyeknek azonban sokszor akadályát képezte, hogy a hallgatók nem mindig tudtak egymásnak megbocsátó segítőtársai lenni s így az egyikben-másikban meglátott bűn eltávoztatta őket egymástól ahelyett, hogy a bűn ellen való közös küzdés még közelebb hozta volna egymáshoz. Viszont ahol ez történt, ott Isten munkálkodott mindenek épülésére, mint mindenütt, ahol emberek, mint egyformán segítségre szorultak, egyesek tudnak lenni az Ige hallgatásában és az imádkozásban. Jelentős volt az idén is az ifjúság önnevelése, mely a presbiterium munkájában mutatkozott meg. Sok esetben látszott meg az, hogy az ifjúság sok tagja érzi a felelősséget a többi hallgatók iránt s ez több alkalommal kifejezésre is jutott. Ennek az egymás iránt való felelősségnek az erősödése mindinkább szükséges és remélhető is.

Az ifjúságnak a társadalmi nevelése állandóan folyt. Ugy éreztük azonban, hogy az ilyen irányu elméleti nevelés mellett olyan alkalmakra lenne szüksége az ifjúságnak, ahol gyakorlatilag lehetne nevelni és neveltetni.

Az ifjúságnak az egyházi munkában történő részvételével kapcsolatosan az volt az idén a vezetőség felfogása, hogy az ifjúság csak olyan egyházi-gyülekezeti munkában vegyen részt, amelyek a gyülekezetek részéről semmiképp sem végezhetők el. Így a kolozsvári egyházközsegekben az idén csak néhány hallgató teljesített gyakorlati szolgálatot. (Inasztantás, bibliaórák tartása, istentiszteletek, vallásórák tartása.) Az ifjúság szolgálatának nagyobb részét a szórványok gondozására fordította. A kolozsvári egyházi

munkákban mintegy 20, a szórványmunkában mintegy 25 hallgató vett részt. Bár az idén is fennállott az a nehézség, hogy néhányan a theologiai tudományos tanulmányozásért lemondtak a gyakorlati munka végzéséről, vagy hogy azok, akik intenzív gyakorlati munkát végeztek a tanulmányozás és tanulás rovására is tették azt, — mégis azt kell megállapítanunk, hogy az ifjúság figyelme a lelkipásztori élet mindkét oldalára irányult és kellő egyensúlyban tudta tartani a két oldalt.

A nevelés az a terület, ahol nem mindig lehet az eredményeket lemérni. Így inkább csak a nevelés alkalmairól adhattunk számot, mint annak eredményeiről. Hisszük, hogy Isten felhasználja erőteljes szolgálatunkat az Ő dicsőségére és abból, amit mi ma nagyon gyenge szolgálatnak látunk, olyan áldásokat hoz elő, melyek az Ő neve dicsőítésére és a mi életünk gazdagodására szolgálnak.

Hallgatóinkat ez évben is tudtuk segíyezni olyan mértékben, amilyenben erre kegyes lelkek adományaiból telt. Alkalmi segíelyeket, perselypénzek és egyéb adományok begyűléséből 135 650 lei összegben adhattunk, a testvéregyházkerület saját területéről jövő hallgatókat 92.449 lei segéllyel látta el. Legátumokból 545 690 lei folyt be. Bármily nagynak látszik is ez az összeg, hallgatóink szegénysége, sok esetben a legszükségesebb ruhadarabok tekintetében látott hiánya érthetővé teszi, hogy ez még mindig nem elég arra, hogy hallgatóink — kevés kivétellel — tanulmányaik végzésében az anyagi gondok alól mentesüljenek.

VI. Egészségügyi jelentés.

Dr. Koronka István intézeti orvos a következőket jelenti: A ref. theologiai fakultás hallgatóinak egészségi állapota az 1935/6. tanévben az előző évekéhez hasonló volt. A megbetegedések zömét ugyancsak hűléses, lázas bajok képezték, melyek pár napos kezelés, ágynyugalom után tökéletesen gyógyultak. Néhány elhúzódó esetben a hátteret lappangó tüdőcsucshurutban találtuk meg és ugyanilyen természetűnek minősíthető a savós-mellhártyagyulladás egy esete is.

Említesre méltó a mandulagyulladások nagy száma heveny, ismétlődő és idült formában. Miután a garat és mandulakérdés már régebbi és állandóan felszinen tartott komoly egészségügyi problémája a theologus ifjúságnak és miután különösen az ú. n. gennyedésszerű formák számtalan esetben súlyos szövődeményeket (izületi csusz, szív-affekciók) okoztak, radikális beavatkozáshoz nyultunk és operációt végeztettünk minden olyan esetben, ahol a speciális vizsgálatok kronikus gyuladást, állandó fertőzöttséget mutattak ki. A gyökeres megoldás szükségét élénken demonstrálja egy növendék adottsága, kinél a tanév folyamán 13 alkalommal jelentkezett súlyos lefolyású torokgyulladás.

Ragályos betegség egy esetben fordult elő (scarlatina) intézetlen kívül, vakáció ideje alatt.

Operációt 12 alkalommal végeztünk: 2 feregnyulvány kiirtás, 1 sérvműtét és 9 mandulakiirtás, utóbbival kapcsolatban 2 esetben orrsövény műtét.

Szabadságot az év folyamán 5 hallgatót kellett gyöngeségi állapotok és diétás okokból és körülbelül ugyanennyinél volt szükséges 7—14 napos óramentesség.

Röntgenvizsgálat 13 hallgatónál végeztünk részben mellkasi, részben pedig az emésztőszervek betegsége tisztázása okából. Ugy a rádiológiai és specialis vizsgálatokat, mint a műtéteket a Ref. Kórház végezte lényeges kedvezmények mellett.

Az internatusi ékeзде, dacára az anyagi nehézségeknek, úgy minőség, mint mennyiség tekintetében a követelményeknek megfelelő kosztot nyújtott.

Mint fontos egészségügyi intézkedést kell kiemelni az intézet fürdőjének újjáépítését és üzembehozatalát. A fürdőhelyiségek méretezése és felszerelése a modern iskola-hygiene szerint történt és a legkényesebb igényeket is kielégíti.

A megbetegedések részletes statisztikája: Influenza, hörghurut 21, mandulagyulladás 15, tüdőcsucshurut 9, idült gyomorhurut 6, bélhurut 3, gyomorfekély 1, epehólyag gyulladás 1, sárgaság 1, meliháryagyladás 1, malária 2, scarlatina 1, ideges szívbaj 4, szervi szívbaj 2, zúzódások, rándulások 4, furunculosis, eccema 5, vérszegénység és különféle ideges állapotok 13.

VII. Jelentés a pályatételekről és jutalmakról.

1. Héber nyelvből az első éveseknek: szóbeli nyílt versenyen a legjobb előhaladást tanuslónak jutalma a gróf Teleki-alapból 64 lei, amelyet a tanári kar 500 leire egészített ki. A verseny anyaga az egész évi anyag és 23., 24., 25. zsoltár. A pályadíjból 200 leit szorgalmi díj gyanánt nyert Némethy Sándor I. éves hallgató.

2. Tudományos pályatétel a Szász Domokos és Teleki-alapok összevont kamataiból, egyháztörténeti, szisztematikai és gyak. theologiai tárgyakkól felváltva. Az alapítványok kamatát a t. kar 600 leire egészíti ki. Ez évben a szisztematika theológiából: *Faj és nemzet, mint theologiai probléma*. Pályamű nem érkezett.

3. Tudományos pályatétel, díja a fennmaradt pályadíjak terhére 600 lei, az ószövetségi és újszövetségi bibliai tudományokból felváltva. Ez évben újszövetségi bibliai tudományokból: *Kereszties József enyedi professzor újszöv. tudományos irodalmi munkásságának részletes ismertetése és bírálat*. Beérkezett 1 pályamunka. (Jeligéje: Ap. Csel. 20:24.), melyről a szakbírálat a következőket mondja:

A dolgozat három nagyobb fejezetben foglalkozik a tárggyal. A bevezetésül szolgáló első fejezet általánosságban ismerteti a liberális theologiai irányzatot s ebbe a keretbe illeszti be Kereszties József irodalmi munkáit. A második főfejezet Kereszties munkáit sorolja fel s azok tartalmi kivonatát adja, közbeszurt bírálati meg-

jegyzésekkel. A harmadik fejezet nyújtja a tulajdonképeni bírálatot, még pedig először azt, amelyet a kortársak mondtak Keresztes munkásságáról, azután azt, amelyet a mai theologiai felfogás álláspontjáról lehet mondani.

Feltűnő sajátága a pályamunkának a szakgatott, rövid mondatokkal dolgozó s emiatt az olvasást állandóan az elsietés érzésével zavaró írásmód, mely miatt az egyébként elismerést érdemlő tanulmány inkább vázlatnak tűnik fel, mint irodalmi igényű értekezésnek. Keresztes munkáinak az ismertetése alapos, beható utánjárásra és a szerző őszinte tudományos érdeklődésére enged következtetni. Kár, hogy a nyomtatásban meg nem jelent, de érintőleg említett, kéziratokkal a pályázó nem foglalkozik tüzetesebben s még azt sem közli, hogy hol őrzik azokat. Nem elég feltételezni az olvasóról, hogy a Keresztes-féle kéziratanyagot esetleg a Bethlen-kollégium könyvtárában való létezését sejtí, a tudományos módszeresség érdekében úgy erre, mint általában az idézetek előfordulási helyére utalni kellett volna a jegyzetekben. A pályamunka bírálati része értékben mögötte marad az ismertető résznek. Hiányzik belőle az objektív tudományos szakszerűség s noha a pályázónak többnyire helyesek a szempontjai, a saját szubjektív vélekedésére való ismételt hivatkozás az értekező stílusból nagyon kirí.

A fentemlített fogatkozások azonban nem oly jelentősek, hogy a dolgozat értékes vonásait elhomályosítanak, végeredményben tehát a pályamunka méltó a pályadíjra. Szerzője *Konya László*.

5. **Egyházjogból**, díja a Bartók-alapból 160 lei, kiegészítve 500 leire: *A reformátori theologia jelentősége az egyházjog terén*. Pályamű nem érkezett.

5. **Filozófiai pályatétel**, a dr. Tavaszy Sándor által tartott publicum collegium részvételi díjaiból 600 lei: *A „szellem“ jelentése a Böhm Károly filozófiájában*. Beadatott egy pályamunka a János ev. 4: 24. vers jelíggel.

A pályamunka szerzője mindenekelőtt foglalkozik nagy általánosságban Böhm Károly bölcséleti rendszerével, majd külön annak alapelveivel. Ezekután rátér a szellemtől szóló tanításaira, a szellem életére, amint az öntétben kifejlik, az ösztönök útján megvalósul, azok egymásrahatása útján létre hozza a magasabb lelki műveleteket. Foglalkozik a test és lélek viszonyával, a szellem fejlődésével, Isten-eszmével, mint szellemiséggel, a szellemmel, mint egyetemességgel, mint igazsággal és végül Böhm álláspontjának a jelentségével.

Forrásmunkául használja Böhm: *Ember és Világa* c. művét, különösen annak II-ik kötetét, az idevonatkozó irodalomból pedig a Keller—Kajlós-féle Böhm-émlékkönyvet és Bartók György: *A szellem filozófiai vizsgálata* c. akadémiai értekezését. Nem ismeri Bartók több idevonatkozó dolgozatát és egyáltalában nem ismeri és nem használja a meglehetősen nagy Böhm irodalom többi termékeit.

A munka nagy szorgalommal igyekszik a pályatételben rejlt

feladatot megoldani hiányzik azonban a szélesebb filozófiai áttekintés képessége, valamint a kellő rendszerezésre való emelkedettség. Nem tudja az anyagot kellőleg rendszerezni, mert nem tud még kellőleg értékelni, hogy logikailag mi elsőbb és mi az alapelvekből következőleg másodlagos. Innen van a tárgyalás menetében mutatkozó sok zökkenő, visszatérés és ismétlés. Idézetait könyvészetileg nem jelzi, ezért nem lehet azok pontosságát kellőleg ellenőrizni. Tekintettel azonban a filozófia iránt mutatkozó szeretetére, a megértésre való buzgó igyekezetére, sok helyes szempont alkalmazására és igen nagy szorgalmára, ajánlom, hogy a pályadíj szorgalomdíjképpen adassék ki a szerzőnek.

A pályadíj: szorgalomdíj gyanánt kiadott a jeligés levél felbontása után a szerzőnek: *Sárközy Endre* III. éves hallgatónak.

6. A gyakorlati teológiából, a) a *legjobb homiletikai szemindriumi dolgozat* írójának a Nagy Péter és gr. Teleki-alapból 70 lei, melyet a tanári kar 500 leire egészített ki. A szaktanár véleménye alapján nyerte *Juhász István* IV. éves hallgató.

b) *Egyházi beszéd* V. Mózes 4: 32—35. alapján, jutalma a Molnár Albert alapból 40 lei, melyet a tanári kar 300 leire egészített ki. Beérkezett két pályamunka.

1. Az „Öt hallgassátok“ jeligéjű, melynek címe „Az Úr az Isten“, a jobb a kettő közül, bár ez sem üli meg a mértéket. Jobb a másiknál, mert szorosabban kapcsolódik a textushoz és szemléletesebb, a konkrétumokhoz inkább lehajló az előadási módja. Alapvető hibája, hogy nem kapta meg a textus alap gondolatát. A beszéd egész folyamán aztán állandó hiábavaló küzdelmet folytat, hogy a rosszul megállapított témát a textussal összhangba hozza. E meddő küzdelem különösen abban mutatkozik meg, hogy nincs a beszédnek határozott iránya. Stilizálása, fogalmazása sem hibátlan.

2. A „Lámpást adott kezembe az Úr“ jeligéjű, „Csak az Úr az Isten“ című másik pályamunka általában ugyanazon hibákban szenved, mint az előbbi. Szintén nem találta meg a textus vezető gondolatát, hanem az elsődöz hasonlóan arról próbálna szólni, hogy csak az Úr az Isten. Ez az alapvető hiba a beszéd felépítésén és tartalmán fokozottabb mértékben meglátszik, mint az első beszédben. Ezenkívül feltűnő hibája a nagyhangú kifejezésekkel való felelőtlen dobálódzás, mely néha ellentmondásokra, néha értelmetlenségekre vezet. Pld. Isten „bosszúja olyan, mint a tűz, mely pusztítóvá éget és mindent megemészt, kárhozát tüze, mert meg kell tisztítsa minket, hogy Isten visszafogadhasson és magához ölelhessen.“ Vagy: Isten „szánakozó arca szomorú és szomorúsága mint köd nyomódik a földre s itt rettenetes bosszúvá lesz.“

Jutalmazásra egyik pályamunkát sem ajánlom.

c) *Prédikáció műfordítás* németből (az eredeti benyújtásával) a Nagy Péter alapból 88 lei, melyet a tanári kar 300 leire egészített ki. Beérkezett egy pályamunka.

Barth Károlynak „Der gute Hirte“ című, János 10: 11—13-an alapuló prédikációjának fordítását kíséri meg az „Én vagyok a jó

pásztor" jeligéjű pályamunka. Annyiban helyesen választott, hogy Barth prédikációit csak igazi műfordítással lehet átültetni. A német nyelv tökéletes ismeretén kívül szükséges Barth sajátos nyelvének és theologiai gondolkodásának is az ismerete. Rosszul választott azonban annyiban, amennyiben nem rendelkezik elegendő mértékben a fenti előfeltételekkel. Nem tudja helyesen és világosan visszaadni a nehéz szöveget. Pár helyen félre is érti. Igyekezetéért a kitűzött pályadíj szorgalomdíjként való kiadását ajánlom.

A jeligés levél felbontatván a 300 lei *Dedk Lajos* IV. éves hallgatónak kiadatik.

d) *Évzáró imádság*, jutalma a Hory-alapból 45 lei, melyet a tanári kar 300 leire egészít ki. Beérkezett két pályamunka, melyek közül jutalmazásra és elmondásra a „Szenved-e valaki köztületek? Imádkozzék!” jeligéjűt ajánlja a szaktanár. Ez az imádság végéig az alkalomra tekintő, abból kinövő imádság, míg a „Vigyázatok és imádkozatok” jeligéjű, egy pár futó vonatkozástól eltekintve, olyan általános tartalmú, hogy bármily alkalommal elmondható.

A jeligés levél felbontatván a 300 lei jutalmat *Farkas Sándor* IV. éves hallgató nyerte, aki egyuttal az évzáró ünnepélyen való elmondásra is megbízatást nyert.

7. A legjobb harmonium játszónak nyílt versenyen, a Szász Domokos-alapból 160 lei, kiegészítve 300 leire. Nyerte: *Bibó Lajos* IV. éves hallgató.

8. *Kerekes András* zilahi ny. vallástanár adománya 700 lei (időközi kamataival) az általa kitűzött következő tételre: *Svájci egyházi és tudományos élet főként gr. Teleki Sámuel naplója tükrében*. Pályamű nem érkezett.

9. Egy 1934-ben végzett theologus 1000 leies adományából a következő pályatételre: *Az erdélyi református theologiai oktatás 1660—1711-ig c. pályatételre* beérkezett két pályamunka.

Egyiknek jeligéje: „*Arte et marte dimicandum.*” A dolgozat írója, amint a bevezetésben mondja, a témát a XVII. századbeli ref. főiskolázás történetévé szélesíti ki. De nem ígér egyebet, mint „száraz adathalmazt” tehát előzetes kutatásokat a bővebb feldolgozáshoz. Az első két szakasz az erdélyi ref. főiskolázás kezdeteit ismerteti, majd a tételben megjelölt korszak általános történeti képét. A dolgozat törzsét a nagyenyedi országos főiskola, ennek theologiai harcai (coccejanizmus), végül a kuruc háború alatti pusztulása képezi. Csak egy rövid szakaszban emlékezik meg arról, hogy theol. oktatás a partikulákban is folyt. Itt azonban csak Udvarhelyel, Nagybányával és Marosvásárhelyel foglalkozik röviden, a désit és szászvárosit nem említi meg. A kolozsvári főiskolát szintén ide sorozza, a gyulafehérvárirol pedig csak az országos főiskola ismertetésénél, a coccejánus harc áttekintésénél tudjuk meg, hogy működik és itt is theol. professzorok vannak. Nem szól Apáczaianak és Kovásznai Péternek akadémia-egyesítési terveiről. Viszont helyesen ismerteti az 1671-i főiskolai tantervet

Enyedre nézve, ami kb. a többi főiskola számára is irányadó lehetett. Eltekintve egyes tárgyi tévedéseitől, a munka szorgalomra vall és igen jól állapítja meg, hogy a külföldi hatások rétegződései mellett akkori theológiánk magyar sajátosságainak felderítése is sürgős feladat. Természetesen ez már csak részben lehet a kitzűzött tétel tárgya. Forrásai megbízhatók, csak az a fő, hogy azokat kritikával és rendszeresen használja fel.

A második pályamunka jeligéje: „*Verbum caro factum est.*“ Szerző, rövid történeti bevezetés után, egyenesen a tétel tárgyalására tér át és a theol. oktatást egyfelől a tanár, másfelől a diákok oldaláról tárgyalja. Az elsöben egymásután ismerteti a korszakot megelőző 1630-i Alstedius, 1657-i Basire által készített, végül Apáczai Cseri János által körvonalazott theol. tanterveket, mégpedig ezeknek úgy szellemét, mint részleteit. Végül ő is az 1671-i utasítást részletezi. Így tehát figyelme mindhárom főiskola theol., filozofiai és filologiai oktatására kiterjed. A diákokról szóló részben ezeknek elméleti és valláserkölcsei nevelésével, tehát a tanulmányi és fegyelmi rendszabályokkal, vizsgarenddel stb. foglalkozik. A diákság segélyezése (legáció, városdeákság, szupplikáció) és külföldi útja szintén megemlíttetnek. A negyedik rész a három főiskola theol. tudományosságát tárgyalja, főként Zoványi, Dézsi Lajos, Lencz Géza, Török István és Koncz József alapján. Összesen kilenc enyedi, hat kolozsvári és négy gyulafehérvári professzor életét és munkásságát ismerteti. Itt tehát már alkalma nyílt arra is, hogy a külföldi hatások mellett szóljon tudományos eredetiségünkről is. De sajnos, egyes nevesebb tudósoktól (Pápai Páriz, Szatmárnémeti S., Pósházi, Kaposi) eltekintve, az ismertetés itt is inkább csak bibliografikus. Szerettem volna, ha minden iránynak a vezető képviselőjétől egy-egy alapvető munkát elolvasott és ismertetett volna. A pártikulák theol. oktatását főként Fogarasi Mátyás marosvásárhelyi rektor levele alapján ismerteti. Itt szólhatott volna többiek vezetőiről, ezeknek tudományos munkásságáról is. A dolgozatot az e korbéli theol. oktatás tudományos és gyakorlati eredményeinek rövid jellemzése fejezi be.

A munka rendszeresebb, bővebb, mint az előbbi és alaposabb elmélyedésre, világosabb áttekintésre vall. Stílusa tulságosan tömör, néhol pedig pongyola. Ez azt mutatja, hogy jelenlegi tantervünk mellett még a szorgalmasabbaknak sincs elég idejük pályamunkáik nyugodt és gondos kidolgozására.

Szaktanár javaslata alapján mindkét pályamunka jutalmat nyert a kitzűzött díj megosztásával s így az „*Arte et marte dimicandum*“ jeligéjű mű szerzője *Tavaszy Mária* III. éves hallgató 400 leit, a „*Verbum caro factum est*“ jeligéjű szerzője *Nagy István* III. éves hallgató 600 leit nyert.

10. Dr. *Tavaszy Sándor* theol. professzor adománya 500 lei, az általa kitzűzött következő tételre: *Geleji István theologiaja a Váldsg-títka alapján és összehasonlítva a Títok-títka theologiajával.* Pályamű nem érkezett.

11. **Ugron István** alap kamatai (mult évben 300 lei volt) *modern idegen nyelvben* jeles előhaladást tanusító hallgató számára. Szaktanár javaslata alapján nyerte: *Schuller Ödön* I. é. hallg.

12. **Dávidházi Bekess Károly** alap kamatai 300 lei, az *írat-terjesztés munkájában* legnagyobb sikert felmutató hallgató számára. Nyerte: *Dobry János* II. éves hallgató.

13. **Jutalmak:**

a) *Máthé Elek* lelkész adományából az I. évet legjobb eredménnyel végzett hallgató számára kitűzött 1000 leit nyerte: *Sarkady Pál* I. éves hallgató.

b) *Nagy Gerő* ének- és zenetanár adománya 400 lei, a harmonium-játszásban tanusított buzgóságáért *Kiss Ferenc* III. éves hallgatónak.

c) *Zwingli-alapból* 50 lei jeles tanulónak; 500 leire kiegészítve. Nyerte: *Nagy Lajos* III. éves hallgató.

d). *Gróf Teleki-alapból* 24—24 lei a két legszorgalmasabb diáknak, a t. kar ezeket 500—500 leire egészítette ki. Nyerték: *Kovács László* II. éves és *Juhász István* IV. éves hallgatók.

e) *Könyvjutalmat nyertek:* Hegyi István, Jakab Zsigmond, Jári Árpád, Krizbai Miklós, Miszlay János, Papp László IV. éves, Balaskó Vilmos, Csia Kálmán, Nagy Ödön, Puskás Bajkó István, Torró Sarolta, Tökés István III. éves, Bereczky Sándor, Balla Sándor, Gara József, Magyary Sándor, Pozsonyi Irma, György Dénes II. éves, Deák Erzsébet, Deák József, Demeter Dezső, Halász Mária, Márkó József, Schuller Ödön I. éves hallgatók.

14. A **nyári munkaprogramm** elvégzéséért a tanári kar a következő hallgatókat jutalmazta:

IV. évről: Dávid Endre 250 lei, Juhász István 250 lei, Jári Árpád, Récsy Ádám 1—1 könyv 100 lei értékben, Kincses Zoltán 1 könyv 80 lei értékben.

III. évről: Nagy István 300 lei, Sipos Mihály 200 lei, Tökés István 2 könyv 100 lei értékben, Sárközy Endre 1 könyv 80 lei értékben. Dicséretben részesültek: Bányai Béla, Kovács István, Nagy Lajos, Puskás B. István és Tavasz Mária.

II. évről: Horváth Béla 200 lei, Kovács László 200 lei, Kovács Gyula 100 lei, Magyary Vincze 2 könyv 100 lei értékben, Török Zoltán 1 könyv 80 lei értékben. Dicséretben részesültek: Czinczók András, Gara József, Jónás László, Magyary Sándor, Mezei István.

III.

Függelék.

A hallgatók névsora az 1935—36. iskolai évben.

I. év

1	Barabási András		Kovács Károly khm.
	Bartha Gyula		Kovács Miklós
	Barthmus Alfred ág. h. ev. n.	20	Krizsovánszky László khm.
	Benkő Lajos		Márkó József
5	Borsy Bertalan khm.		Némethy Sándor
	Deák Erzsébet		Páter Gusztáv ág. h. ev.
	Deák József		Rákosi Dénes
	Demeter Dezső	25	Riedel Róbert
	Dóczy Ferenc m. o.-i		Sarkady Pál khm.
10	Elekes József khm.		Schmidt Kurt ág. h. ev. n.
	Erdei István khm.		(csak a II. f. évben)
	Farkas Sándor		Schuller Ödön ág. h. ev.
	Geréb Ádám		Sipos Endre
	Halász Mária	30	Szabó Árpád khm.
15	Horedt Kurt ág. h. ev. n.		Székely Ferenc
	Kabai István khm.		Turzai János
	Kovács Elek		

II. év

1	Balla Sándor jug.		Jónás László ág. h. ev.
	Benedekffy Sámuel		Kiss Béla
	Bereczky Sándor khm.	15	Kovács Gyula khm.
	Czinczók András		Kovács István
5	Dobri János		Kovács László ág. h. ev.
	Farkas János		Magyarósi Árpád
	Gara József jug.		Magyary Sándor khm.
	Gaál Ferenc m. o.-i	20	Magyary Vincze khm.
	Gál Ferenc		Máthé Sándor
10	Gáll Károly		Meskó György csehszl.
	György Dénes		Mezei István ág. h. ev.
	Horváth Béla		Nagy Sándor m. o.-i

25 Péterfy Ferenc
 Pozsonyi Irma
 Sarkady Zoltán khm.
 Soós Lajos khm.

Szeghő András
 30 Török Zoltán csehszl.
 Várady Albert

III. év

1 Balaskó Vilmos khm.
 Bántó Bálint khm.
 Bányai Béla
 Benczur László m. o.-i ág. h.
 ev. (csak a II. félévben)

5 Bereczky Klára
 Békássy Zoltán jug.
 Biró Ferenc
 Csia Kálmán
 Fábrián György khm.

10 Genda János khm.
 Horváth János khm.
 Kelemen István
 Kiss Ferenc
 Kónya László

15 Kováts István

Kóren Emil m. o.-i ág. h. ev.
 (csak a II. félévben)

Kulcsár Ernő khm.
 László Margit khm.
 Nagy István

20 Nagy Lajos
 Nagy Ödön
 Opfermann Ernő ág. h. ev.
 Puskás Bajkó István
 Rapp Károly ág. h. ev.

25 Sárközy Endre
 Sipos Mihály jug.
 Szilágyi József (szab.-on)
 Tavaszy Mária

Torró Sarolta
 30 Tőkés István

IV. év

1 Bak Sándor
 Bibó Lajos
 Bodrogi János (szab. on)
 Csekme István (szab. on)

5 Czirják József khm.
 Dávid Endre (csak az I. f. év)
 Deák Lajos
 Demeter Éva
 Donáth László khm.

10 Farkas Sándor
 Fülöp Lajos
 Hegyi István
 Jakab Zsigmond
 Jári Árpád

15 Jenei Sándor
 Juhász István
 Juhos László khm.
 Kincses Zoltán jug.
 Krizsbai Miklós

20 Miszlai János khm.
 Nagy József
 Papp László khm.
 Récsy Ádám khm.
 Simonyi Béla jug.

25 Szilágyi János
 Török Győző csehszl.
 Virágh Lajos khm.

Az Ifjúsági Egyesület évről-évről jelentése az 1935—36. iskolai évről.

*Nagytisztelendő Püspökhelyettes Ur! Méltóságos Elöljáróság!
Nagytisztelendő Tanári Kar! Tiszteletes Ifjúság! Mélyentisztelt
Közönség!*

Munka és számadás: szervesen összetartozó fogalmak. A számadás a munka fényképe. A munka értelme a számadásban világosodik meg, — a számadás munka nélkül semmis. Különkülön: az egyik vak, a másik üres. Ezért egymás nélküli létük értelmetlen, kizárt. — Ez a gondolat hajt bennünket az összefoglalásra, a betetőzésre, mely nélkül ez évben végzett munkánk csonka maradna.

Egyesületi életünk kezdetén a mindig azonos és mindig új cél irányába állottunk: az Isten dicsősége munkálásába. Évünk folyamán nem tévesztettük szem elől e célt s igyekezetünk arra irányult, hogy közösségi életünk minden tekintetét ennek uralma alá állítsuk. Ez volt a fõszempont, mely a munkaágakat összetartotta, szerves kapcsolatba hozta s ezáltal életteljessé tette. Normatív elvévé vált életünknek, amennyiben nem engedte az egyes területek mértéken felüli kihasználását, mások teljes parlagon hagyása mellett. E harmonikus szabályozásnak tudható be az, hogy Egyesületünk köre nem szűkült sem csak irodalommal, csak zenével vagy pedig csak pénzügyekkel foglalkozó társasággá, hanem meg tudott maradni annak, ami rendeltetése: Isten uralma alatt álló közösségnek, melynek egyes tekintetei az életre nevelõ iskolák.

Ezt a célt öntudatosította Önképzõkörünk, mely az elsõ fél-évben önállóan működött. A „müködött“ szót kénytelen vagyok aláhúzni. Évek hosszú során át tengõdött közöttünk az önálló önképzõkörü munka. Csak élet nélküli kereteket mutathatott fel. Ifjúságunk ez év kezdetén meglátta a speciális theológus önképzõkörü munka fontosságát s e meglátásnak érvényt is szerzett. A tudományos és mûvészeti élet területének felkutatására a református keresztyén szempont alatti szemlélésére szánta magát. E munka eredményekre jogosító eredményeket hozott, amirõl a kéthetenként tartott összejövetelek színvonala, lüktetõ levegõje s aránylag kielégítõ látogatottsága tanuskodott. 1935 dec. 11-én Önképzõkörünk népies jellegû mûsoros estélyt rendezett, szép erkölcsi sikerrel. A második félévben önálló önképzõkörü életünk ismét összekapcsolódott a tavalyiról ezévre is áthozott iránnyal: együtt dolgozott a

református főiskolások hasonló irányú egyesületével. Gyűléseket minden héten tartott. A mai magyar élet, Erdély háború utáni története és általános európai kérdések voltak a feldolgozásra és megvitatásra kerülő problémák. A gyűlések nivója állandó örvendetes emelkedést mutatott. Az egyesült két önképzőkör 1935 március 29-én műsoros estélyt rendezett. Ezévi munkája a tavalyi szerves folytatása volt s egyben előkészítője a következő évinek.

Ének-zenekörünk munkája az előző évi munkák színvonalán mozgott s így sok kívánni valót hagyott maga után. Egyrészt a tagok kevésbé kifejtett figyelemérzéke, másrészt rutinhiánya és a Kör átszervezésének lehetetlensége a sikerelenségek magyarázatai. Az elvárando sikeres munka feltétele: új alapok lerakása. Énekkarunk május elsején ünnepélyt rendezett Liszt Ferenc emlékére. Ezenkívül estélyeken ötször szerepelt. Jóleső érzéssel említhetem meg a még eddig szokatlan tényt: regáti hittestvéreink szervezkedő énekkarai számára három ízben küldhettünk ének- és zenedarabokat. Ének-zenekörünk vagyona: 5067 lei.

Az ifjúsági könyvtár mult év folyamán megkezdett gyarapítása egyetlenesen haladt előre ebben az évben is. 46 új könyv jelenti az ez évi gyarapodást. A régi könyvvállomány 148 kötetét a szórvány-könyvtár rendelkezésére bocsátottuk, hogy ezáltal is gyümölcsözőbbé tehessük az ott folyó életmentő munkát. Könyvtárunk ügyével kapcsolatban két figyelemre méltó tényre kell rámutatnom. Az egyik a könyvtárhasználat meglepő gyorsasággal emelkedő mértéke, ami ifjúságunknak lelki gazdagodását, finomodását jelenti. A másik az Erdélyi Szépműves Céh nemes tette, melyszerint e hónaptól kezdődőleg kiadványai díjtalan megküldését felajánlotta. Elfogultság nélkül, örömmel állapíthatom meg, hogy könyvtárunk — különösen modern magyar művek szempontjából — városunk hasonló könyvtáraival felveheti a versenyt.

Ifjúsági olvasótermünk látogatottsága kielégítő volt. E hely látogatása ifjúságunk érdeklődési köre szempontjából jelentős. Ez évben 26 egyházi és szépirodalmi folyóirat, 11 hetilap és 9 napilap járt ide.

Önsegélyző pénztárunk fennakadás nélkül folytatta munkáját. Anyagi eszközök szűkében levő testvéreink e pénztár áldott támogatására mindig biztosan számíhattak. Bevétele: tagsági díjak- és legációszázalékokból 18.868 lei, régi tartozásokból 14.069 lei. Ebből az összegből a Presbiterium 22.265 leit utalt ki végleges-segélyképen. Jelenlegi készpénzállomány: 44.134 lei.

Az ifjúsági pénztár ez évben kizárólag az előadások anyaga sokszorosításának költségeit fedezte. Készpénzállománya jelenleg 412 lei.

A betegsegélyző pénztár munkája zavartalanul folyt egész év folyamán. Ez évi operált betegek száma az előző évit jóval felülmulta. Kórházi segélyként 9165 leit utaltunk ki.

Ami az ifjúság belső életét jelenti, megállapíthatjuk, hogy ebben az évben kielégítő volt. Kisebb zavaró momentumok el-

kerülhetetlenül merültek fel, de az egész közösség életére kihatással levő rendellenességek nem fordultak elő.

A komoly keresztyén közösség kiéplését munkálták egyfelől a reggeli áhítatok és a bibliaórák, másfelől a presbiteriumnak az ifjúság lelki életére vonatkozó megbeszélései és iránytszabó utasításai. Ha a multtal szemben javulás tapasztalható is e téren, mégis sok a követelni való. Valódi testvéri közösséggé addig nem válhat Ifjúsági Egyesületünk, míg tagjai a szolgáló szeretet parancsának minden következményét szigorúan le nem vonják. Csak amikor életünk minden vonalán az Istenszeretet és a testvérszeretet lesz az uralkodó, akkor lesz Egyesületünk ennek a kohónak valóban szerves kiegészítőjévé, hol Isten nyilvesszőit kovácsolják.

Ma a hivatás, mely reánk vár, fokozottabb vértetét kíván. Az általunk szolgáló ügy csorbíthatatlan érdeke, hogy az aratásba álló lélek minden ízében lobogó fáklya legyen. A világosság felriasztja, a vértetét, a fegyvertet legyűri, összetöri a bűnt. De a világosság s a győzedelmeskedő erő nem a miénk. Az Isten Leleke munkál általunk.

Az Ifjúsági Egyesület csak akkor végezhet rendeltetésének megfelelő munkát, ha tagjai életében ezt a célt tudja munkálni. Az isteni kegyelem, mely áldását ez évben sem vonta meg tőlünk, egyedüli garancia arra, hogy ez mielőbb meg is fog valósulni.

Egyesületünk 1935—36. évi munkájáról szóló jelentésemet ezzel a hittel fejezem be.

Papp László,
ifj. elnök.

A Főiskolás Ifjúsági Keresztyén Egyesület évvégi jelentése az 1935—36. iskolai évről.

Főtiszteletű Püspökkhelyettes Úr, méltóságos Elöljáróság, nagytiszteletű Tandri Kar, tiszteletes Ifjúság, mélyen tisztelt Közönség!

A Ref. Theologiai Fakultás védelme és felügyelete és Maksay Albert theol. professzor úr vezetése alatt álló Ifjúsági Keresztyén Egyesületünk ebben az évben igyekezett az IKE teljes programját megvalósítani. Világosan láttuk, hogy egyesületünk legfőbb feladata Isten Igéjének a hirdetése a főiskolások között. A szellemi és testi nevelés is csak azért van, hogy teljes életű embereket termeljen ki egyesületünk, akik Krisztus parancsára hallgatva a mai viszonyok között felismerjék kötelességüket és a Krisztus nevében és a Krisztus ügyéért képesek legyenek áldozatot hozni egyházunkban, néptünk között és a társadalomban.

1. Isten Igéjének a hirdetését, a lelki élet ápolását a főiskolások között a bibliaórák szolgálták. Meg kell említenem, hogy az IKE SzO tagjai az idén kiváltak bibliakörünkből és külön csoportot alkottak. A péntek esti bibliaórák karácsonyig 2 csoportban folytak Szigethy Béla és Sipos Géza vezetése alatt Pál ap. Tim. írt I. és II. levele alapján. Karácsonytól húsvétig három csoportban, azután pedig I. csoportban folyt a munka. Karácsony után „Főiskolás bűnök és kötelességek“ c. program alapján 14 bibliaórán vizsgáltuk bűneinket és kötelességeinket az ige fényénél. A bibliaórákat 45—50 főiskolai hallgató és hallgatónő látogatta. A bibliaórákon sokszor reménytelen, csüggedt nyilatkozatok hangzottak el, de Isten egy-egy bizonyágtévő által újból és újból megerősített. A bibliaórák nem voltak oly bensőségesek, ahogy szeretnénk volna. Mi, akik a világban napról-napra több szeretetlenséget tapasztalunk, azt vártuk, hogy ezek a bibliaórák mindinkább szeretetközösséggé váljanak; azt vártuk, hogy a mi gyöngye életünk ezeken az órákon mindinkább megújuljon. Voltak, akik leértékelték ezt a várakozást, de én úgy látom, hogy az Isten közöttünk való munkájának a jele. Nekünk a jövőben nemcsak az a kötelességünk, hogy várjunk, hanem az is, hogy buzgóbban kérjük Isten-től életünk megújulását s ha meghalljuk a hívást, engedelmeskedjünk, hogy megújult életünket kösse össze az ige, kösse össze a közös hit világotrendítő erős kötelékekkel, hogy ne vesshessen közülünk senki el és mindenki érezze, hogy egyek vagyunk Krisztusban.

2. Szellemi életünk gyarapodását a vasárnapi nótadélutánok

szolgálták, melyeknek az volt a célja, hogy megismertessenek a mai magyar élettel és megláttassák az életben ránk váró feladatokat. A programot részleteiben a múlt évi tisztikar dolgozta ki, melynek alapján idősebb testvéreink a következő kérdéscsoportról tartottak előadásokat: a mai magyar kulturális életirányokról, Erdély történetéről a háború után, a középeurópai gondolatról, a mai magyar gondolkozásról és a mai magyar művészetekről. A vasárnapi nótadélutánokat népdalaink tették kedvessé és bensőséggé, 110 rendes és 60 pártoló tag közül 80—120 főiskolás fiú és lány látogatta. Nagy örömünkre megalakult egyesületünk dalkara, melyet Dely Szabó Géza igazgató úr volt szíves vezetni. Sajnos a március 29-én tartott dalünnepélyünkön kevés számú hallgatóság jelent meg. Ezirányú tevékenységünk úttörő jellegű volt. A mi kezdeményezésünkre kezdtek középiskoláink is felkarolni eredeti népdalainkat. Nótadélutánjaink közül kiemelkedik a dec. 15-én tartott karácsonyi est, melyet dalkarunk mellett Reményik Sándor tett bensőséggé. Az évközi főiskolás konferenciát márc. 22-én tartottuk meg, amelyen nyári teendőinket megtárgyaltuk. A bevezető előadást Dr. Tavaszy Sándor professzor úr tartotta.

3. A testi nevelést tornaköreink végezték. A fiú tornakörnek általában 25—30 látogatója volt. A lány tornakör az idén alakult meg és általában 29-en látogatták.

4. Egyesületünk nemcsak tagjai lelki gondozását hordozza szívében, hanem igyekszik elvinni az ígét oda, ahol várják és szükségüknek benne. Egyesületünknek ez a *szolgálati* munkája, amely 2 területen folyik nagyobb mértékben: Kolozsváron és a szörványokban. A kolozsvári munkák közül elsőnek említtem az inasmissziót. Egyesületünk 5 tagja hetenként 2—2 órán tanítja a válást, 350 ref. tanoncnak minden ellenszolgáltatás nélkül. Az órákat 150—200 tanonc látogatta rendszeren. Kolozsvári munkánk másik ága a bibliaórák vezetése. A helyi Ref. Kollégiumban 10 theologus IKE tag vezet bibliaórát 7 csoportban.

Jobban fellendült szolgálati munkánk szörványgondozási ága. 30 theologiai hallgató 12 szörvány-gyülekezetet gondoz. Az anyagi fedezetet maga az ifjúság igyekszik előteremteni. Ezt a munkát szolgálja a 400 könyvből álló szörványkönyvtár. A munkát dr. Imre Lajos theologiai prof. úr vezetése alatt dolgozó szörvány-szeminarium igyekszik elmélyíteni. A május folyamán tartott szörványkonferencia, ahol a gondozott gyülekezetek tagjaiból 17-en vettek részt, bizonyosság arról, hogy Isten ifjúságunk gyöngye munkáját is felhasználja az Ő céljaira. Azok az emberek, akik ritkán hallhatják az evangéliumot, bizonyosságot tettek arról, hogy milyen áldást és megtartó erőt jelent nekik Isten ígéje.

A regáti missziót egyesületünk január végéig perselyes és más gyűjtésekkel igyekezett elősegíteni, ekkor azonban belépett a R. M. B. T.-ba.

A szolgálati munkához tartozik még az „Ifjú Erdély” és az iratterjesztés. Az „Ifjú Erdély” helyzete az idén lényegesen javult,

amit az is mutat, hogy 120-al gyarapodott az előfizetők száma. Az iratterjesztés forgalma nagyobb volt, mint az elmúlt évben.

Egyesületünk egész évi jövedelme 21.200, ezzel szemben a kiadás 14 900 lei volt. Tehát az egyenleg 6300 lei. Nagyobb összeget fordítottunk otthonunk átalakítására, a régi adósságok törlesztésére és különböző kapcsolatok kiéplítésére.

Az I. K. E. otthonban működött egyesületünknek a Ref. Férfi- és Nőszövetséggel együtt fenntartott menzája, ahol 29 szegény főiskolás testvérünk kapott ebédet. Mikor legmélyebb hálánkat fejezem ki a Férfi- és Nőszövetségnek menzánk felkarolásáért, nem mulaszthatom el, hogy egyesületünk nevében hálás köszönetet ne mondjak mindazoknak, akik ifjúságunk szellemi és anyagi gondjait szeretettel felkarolták és szívükön viselték.

Egyesületünk szoros kapcsolatot tartott fenn a más felekezeti főiskolás evangéliumi egyesületekkel. Ugy szintén a bucaresti-i és jași-i főiskolás testvéreinkkel is igyekezett kapcsolatot teremteni. Örömmel vettük tudomásul a bucaresti-i főiskolás I. K. E. megalakulását. Igyekeztünk az I. K. E. Sz. O.-al is kapcsolatban lenni. Élénk volt a Világdiákszövetséggel és az I. K. E. világszövetséggel való kapcsolatunk is. Nov. 11—16. között megtartottuk az I. K. E. világszövetség imahetét. Többek között március folyamán meglátogatott Rov. Ambrose Reeves úr, a világdíákszövetség utazótitkára is. Sajnos a konferenciái meghívásoknak nem tudtunk még eddig eleget tenni anyagi nehézségeink miatt. Az évvégi szokásos főiskolás konferenciát Zsobokon (Jobuc) tartjuk meg jun. 25—30. között.

Sajnálattal jelentem, hogy egyesületünk elnöke, Szigethy Béla munkaköre megváltozása miatt kénytelen lemondani tisztségéről, de ugyanakkor reménységgel tekint egyesületünk új elnöke, ifj. Nagy Géza és új tisztikara munkássága elé.

Ha most így év végén végigtekintek egyesületünk munkája menetén, szomorúan kell megállapítanom, hogy nagyon sokszor az elvállalt köteleességeket fogyatékosan, vagy megkésve végeztük el. De ezek a gyarlóságok csak figyelmeztetések: a jövőben végezzük munkánk nagyobb odaadással. Hibáink miatt azonban nem szabad egészen kétségbeesnünk, hiszen a beszámoló csendes bizonyosság arról, hogy Isten gyarlóságaink dacára is felhasznál minket. Lehet, hogy más egyesületeknek a világ fiai előtt sokkal mutatósabb és nagyszerűbb céljuk van, de mi e világ kedvéért nem adjuk fel célunkat, Most, amikor hálát adok Istennek irántunk való kegyelméért, könyörgök, hogy Ő, aki elhívott és megtartott minket a Jézus Krisztusban megjelent örök kegyelme szerint: vegye el erőtlenségünket, vegye el minden bűnünket, újítsa meg életünket s általa Anyaszentegyházunk jövőjét.

Márkó József
főtitkár.

Pályatételek és jutalmak az 1936—37. tanévre:

1. Héber nyelvből az első éveseknek: szóbeli nyílt versenyen a legjobb előhaladást tanusítóknak jutalma a gr. Teleki-alapból 64 lei, amelyet a tanári kar 500 leire egészít ki. *A verseny anyaga az egész évi anyag és a „Debora Éneke“ fordítása és grammatikai feldolgozása.*

2. Tudományos pályatétel a Szász Domokos és Teleki-alapok összevont kamataiból, egyháztörténeti, szisztematikai és gyak. theologiai tárgyakkól felváltva. Az alapítványok kamatát a t. kar 1000 leire egészíti ki. Ez évben a gyakorlati teológiából: *A román orthodox egyház mai igehirdetése.* (Kritikai ismertetés, az orth. egyház tanítása és legalább három igehirdetője bemutatása alapján.)

3. Tudományos pályatétel, díja a fennmaradt pályadíjak terhére 600 lei, az ószövetségi és újszövetségi bibliai tudományokból felváltva. Ez évben ószövetségi bibliai tudományokból: *A babiloni fogság.*

4. Egyházjogból, díja a Bartók-alapból 160 lei, kiegészítve 500 leire: *A reformátori theologia jelentősége az egyházjog terén.*

5. Filozófiai pályatétel, a dr. Tavaszy Sándor által tartott publicum collegium részvételi díjaiból 600 lei: *Kant hatása a Böhm filozófiájára az Ember és Világa I. kötete alapján.*

6. A gyakorlati teológiából: a) *A legjobb homiletikai szemlértani dolgozat* írójának és előadójának a Nagy Péter és gr. Teleki-alapból 70 lei, amelyet a tanári kar 500 leire egészít ki. b) *Egyházi beszéd Ezékiel 20:37. alapján*, a Molnár Albert-alapból 40 lei, amelyet a tanári kar 300 leire egészít ki. c) *Predikáció műfordítás németből az eredeti benyújtásával*, a Nagy Péter-alapból 88 lei, amelyet a tanári kar 300 leire egészít ki. d) *Évzáró ima*, a Hory-alapból 300 leire kiegészítve.

7. *A legjobb harmonium játszónak* nyílt versenyen, a Szász Domokos-alapból 160 lei, kiegészítve 300 leire.

8. *Kerekes András* zilahi ny. vallásanár adománya 700 lei (időközi kamataival) az általa kitűzött következő tételre: *A svájci egyházi és tudományos életnek egyházunkkal való érintkezése valamely korszakban.*

9. *Dr. Tavaszy Sándor* theol. professzor adománya 500 lei, az általa kitűzött következő tételre: *Gelejl Katona István Szentháromság-tana.*

10. *Ugron István* alap kamatai (mult évben 300 lei volt) *modern idegen nyelvben* jeles előhaladást tanusító hallgató számára.

11. Dávidházi Bekess Károly-alap kamatai (mult évben 300 lei volt) az *iratterjesztés munkájában* legnagyobb sikert felmutató hallgató számára.

12. **Jutalmak.** *Zwingli-alapból* 50 lei jeles tanulónak és a *gr. Teleki-alapból* 24—24 lei a két legszorgalmasabb diáknak. A jutalmakat a tanári kar 500—500 leire egészíti ki.

A pályamunkák géppel írva, lapszámozva, bekötve, jeligés levéllel ellátva, 1937 május 15-ig adandók be az igazgatósághoz, ugyanitt kell jelentkezniök azoknak, akik a nyíltversenyen akarnak résztvenni. Későbbi jelentkezéseket és később érkezett műveket nem veszünk figyelembe.

Nyári munkaprogram a református theologiai Fakultás hallgatói számára

— 1936. év nyarára. —

A theologiai Szabályzat 244. §-a a következőket tartalmazza „Minden theologus ifjú a nyári szünidők alatt abban az egyház-községben, amelyben a nyár folyamán tartózkodik, köteles valami munkát végezni a lelkész kívánságára és felügyelete alatt. Ilyen munka gyanánt számít: hétköznapi, vasárnapi istentiszteletek végzése, segédkezés a lelkéski irodában, vasárnapi iskola, bibliakör vezetése, vallásos estélyek rendezésében segédkezés, énektanítás stb., ami legalább heti 4 órai munkaidőt jelent. Az erről szóló bizonyítvány a beiratkozáskor bemutatandó.“

I. Ez alapon köteles minden theologus *gyülekezeti munkát* végezni a fent említett, vagy más, a lelkész által kijelölt munkakörökben. Ajánlatos, ahol nincsen, az iratterjesztés megindítása, vagy fellendítésében, hívek összeírásában, családkönyvek elkészítésében, vasárnapi iskolai munka beindításában és vezetésében való segédkezés.

Az 1927—28. évi theologus konferencia kimondotta:

a) Mindenki köteles a nyár folyamán a szomszédságában lévő *szórványok* gondozásában segédkezni. Nemcsak azok, akik erre a munkára jelentkeztek.

b) Ajánlatos a *szomszédos gyülekezetet* is támogatni, ha ott nem lenne vakációzó theologus. Így különösen lehet ajánlkozni istentiszteletek tartására, ha valamelyik lelkéski állás nincs betöltve és beszolgálással nem lehet minden vasárnap istentiszteletet tartani.

c) Szükséges segédkezet nyújtani az *iratterjesztés* propagálásában és megindításában vidéken is.

d) *Nagyobb gyülekezetek szélein* alakult új települések hivei összefrandók és gondozandók. Különös gond és tanulmány fordítandó a munkástelepekre. Ezeknek az embereknek lelkivilágát és egyházzról való felfogását érdemes külön tanulmány tárgyává tenni.

Mindenki kimutatást készít arról, hogy községéből kik mentek ki az Ókirályságba, annak melyik részébe. A kimutatást beadja a theol. igazgatósághoz.

Természetesen mindezek a munkák az illetékes lelkészek beleegyezése alapján történnek.

Minden gyakorlati munkáról alapos *munkanapló* vezetendő.

A lelkész által láttamozott munkanaplót tanév elején mindenki köteles bemutatni. Mindenki köteles a lelkésznek írásban számolni be végzett munkájáról, tapasztalatairól és közben felmerült terveiről.

A munkanapló mellett az összes munkákról szóló *szolgálati bizonyítvány* bemutatása is kötelező.

II. Tudományos munka:

A *II. éves hallgatók* elolvassák Bodor János: *Utam című könyvét* s az olvasottakról összefoglaló beszámolást adnak.

Elovvassák és kivonatolják Kálvin *Institutiojának* I. könyve VI—IX. fejezetét.

A *III. éves hallgatók* elolvassák és kivonatolják Brunner Emil: *A mi hitünk c. könyvét.*

Elovvassák és kivonatolják Kálvin *Institutiojának* II. könyve VIII. fejezetét.

A *IV. éves hallgatók* elolvassák és kivonatolják a következő munkák közül valamelyiket: Kuyper Á.: *A kálvinizmus lényege*; Bulgakow: *Ortodoxia*; Andrusos: *Dogmatica*; Popovici E.: *Istoria bisericii*; Metes Şt.: *Istoria bisericească a românilor ardeleni*; Zece ani în slujba bisericii şi neamului.

Elovvassák és röviden kivonatolják Kálvin *Institutiojának* III. könyvéből a XX. fejezetet.

III. Szentirási tételek:

A II. éves hallgatóknak:

1. Pál apostol élete és munkája.
2. A Szentlélek munkái a Cselekedetek könyvében.
3. Jeremiás próféta.

A III. éves hallgatóknak:

1. A váltság kérdése a Római levélben.
2. Az igazság és az igazság megismerésének kérdése a János evangéliumában.
3. Ézsaiás próféta.

A IV. éves hallgatóknak:

1. A gyülekezet és a misszió összefüggése az Újszövetségben.
2. A Lélek szerint való élet Pál levelei alapján.
3. Illyés próféta.

Mindezekből egy-egy tétel dolgozandó ki.

A biblia-tanulmányozásra kijelölt kérdések kidolgozása legalább 20 ¹/₄ ives lapnyi terjedelmű legyen.

Az itt megállapított munkák elvégzése mindenki-re nézve egyformán kötelező. A theologia tanári kara elvárja a pontos és lelkiismeretes munkát minden hallgatótól.

Akik nyári missziói munkában vannak s ezt igazolják, azok csak a bibliai tételt kötelesek kidolgozni.

A munkák a jövő tanévre való beiratkozáskor a Széniornak adandók át. *A munkák elkészítése nélkül senkisé is írható be a következő évfolyamra.*

A nyári munkaprogram legjobb elvégzői és megoldói 500—500 lei jutalomban részesülnek évfolyamonként. A második és harmadik legjobbak 2—2, illetve 1—1 könyvjutalomban részesülnek.

A theologiai Fakultás tanári kara.

Értesítés

a református Theologiai Fakultásról az 1936—37. tanévre vonatkozólag.

1. *Felvétel.* A református Theologiai Fakultására úgy a *tanintézetbe*, mint az *internátusba* és a *vele kapcsolatos konviktusba* a *felvételért való folyamodványok* az I. évfolyamra folyamodók részéről a) *keresztlevéllel*, b) *érettségi* (baccalaureatusi) *bizonyítvánnyal*, vagy *leckekönyvvel* (Index) vagy ezek hitelesített másolatával és c) *curriculum vitaevel* (rövid életrajzzal) felszerelten és a Fakultás *igazgatóságához* címzetten *folyó évi augusztus 10 ig* küldendőek be, a *folyamodványok felzetén pontosan megjelölve a folyamodó lakása: község* (esetleg *utca, házszám*), *utolsó posta és vármegye, román nyelven is.* A folyamodványhoz melléklendő negyedív alakú pontosan megcímezett és ajánlottan felbélyegzett boríték. (Aki ennek nem tesz eleget, azt a felvételtől nem értesítjük.) Minden I. évre folyamodó ifjú köteles folyamodványához mellékelni továbbá zárt borítékban d) *gimn. vallásstanárának*, az *igazgató által megerősített ajánlólevelét*, melyben a lelkészi pályára való rátermettsége s eddigi előéletének megfelelő volta igazoltatik és f) *orvosi bizonyítványt* testi épségéről. (A beiratkozás előtt a testi épség, különös tekintettel a lelkészi pályára való alkalmatosságra (hang, hallás, beszéd, stb) az intézeti orvos által felülvizsgáltatik.) *Az évfolyamra csak 20 saját és 8 más egyházkerületbeli romániai férjhallgató vehető fel.*

Az előző évben is az intézet kötelékében volt hallgatóknak is, úgy az intézetbe, mint az internátus-konviktusba való felvételüket kérniök kell, amiről a tanári kar dönt. Az **Előljáróság határozata értelmében minden férfi hallgató az internátusban lakni s a konviktusban étkezni köteles.**

2. *Díjak.* Minden felvett növendék a beiratkozás alkalmával 3000 lei leckepeznt tartozik fizetni, ezenkívül beiratkozási díj közös cím alatt — nyugdíj járulék (200 L.), könyvtárdíj (100 Lei), énekenekari díj (20 L.), irodaköltség és nyomtatványdíj (60 L.), orvosi díj (60 L.), felszerelési díj (200 L.), fürdődíj (csak bennlakók) 100 Lei, — összesen egy évre 740 Leit tartozik fizetni. Ezekon kívül letétbe helyezendő 150 lei, amely összeg, ha kártétel az illetőt nem terheli, év végén visszafizettetik. Az ifjúsági egyesületi betegsegélyző és kurzusdíjak ezenfelül kb. 300 leit tesznek ki.

Internátusi díj egy évre 3200 (háromezerkettőszáz) lei és konviktusi díj 5500 (ötezeröttszáz) lei, mely félévi előleges részle-

tekben fizetendő szintén a beiratkozáskor és február 1-én. Kérhető a havi részletekben való fizetése is.

Fenti árak ideiglenesen állapították meg, az előljáróság a végleges árakat, a placi árakhoz mérve, szeptemberben állapítja meg és a díjaknak a viszonyokhoz való módosítása jogát fenntartja magának.

A konviktusi díjak egész évre kötelezők és a szülők (gyám) által megfelelő tanukkal (egyik lehet az illetékes lelkész) tanuzott és kezesekkel kezeseli „Kötelezvény“-ben vállalandók el, melynek űrlapja a felvételi értesítéskor mindenkinek megküldetik s megfelelően kitöltve, aláírva, a beiratkozáskor adandó be. *Aki a kötelezvényt a beiratkozás alkalmával be nem nyújtja, föl nem vétetik.*

Köteles minden hallgató magával hozni egy rend, a theol. hallgató hivatásához és szolgálathoz elengedhetetlenül szükséges fekete ruhát és megfelelő egyéb ruházati és felszerelési cikket.

3. *Kedvezmények és ösztöndíjak.* Az intézet beiratkozott növendékeinek a következő kedvezmények és ösztöndíjak állanak szolgálatára:

Minden ref. vallású theologus tandíjmenteséget élvez.

Egyes hallgatók, indokolt kérésre, az egész globális lecke-pénz 25 százalékáig a lecke-pénz fizetése alól részben vagy egészben a tanári kar által felmenthetők. **Tekintettel a konviktus nehéz helyzetére, lecke-pénz-kedvezményt csak az kaphat, aki a konviktusban étkezik.**

16 drb. ösztöndíj a Bethlen-kollégiumtól járó fejedelmi alapítványból. (A múlt évben fejenként 100 lei volt.)

4 drb. 300 leies s 1 drb. 60 leies egyházmegyei stipendium
Ünnepi követség (legatio).

Pályadíjak.

Alkalmi segélyek.

A jelzett ösztöndíjakért a folyamodványok a Bethlen-kollégium méltóságos Előljáróságához, vagy az illető egyházmegye tanácsához címzendők, de mindenik a Fakultás igazgatóságához adandó be *folyó évi augusztus 10-ig.* A tanári kar ezenkívül alkalmi segélyeket is ad; ezekért az I. félévi kollokviumok letétele után kell folyamodni. Mindenki, aki bármily segélyért folyamodik, folyamodványában köteles kijelenteni, *hogy a tanári kar által részére kijelölendő intézeti vagy egyházi munkában készséggel részt vesz és enemű megbízásait pontosan teljesíti.* E külön munkák nem fognak ellentétben állani pályájára készülésével, sőt azt fogják kiegészíteni s alaposabbá tenni. *Aki a jelzett időig nem folyamodik vagy nem jelentkezik — még ha a stipendiumot élvezte is — eldávozottnak tekintetik s helye mással töltetik be. Akinek folyamodásához a megkívánt okmányok nem csatoltatnak, annak kérése nem vétetik figyelembe.*

4. *Beiratkozás.* A jövő tanévre való beiratkozások október hó 2—3 napjain lesznek. A tanári kar hathatósan figyelmeztet.

teti a hallgatókat, hogy ha múlt évi tartozásukat be nem fizetik, be nem írhatók.

5. *Internátus.* A bennlakásra felvett ifjak beiratkozás és díjfizetés után költözhetnek be. Az összes ágyneműt az ifjaknak kell magukkal hozniok, valamint a konviktusba legalább 2—2 darab asztalkendő^t megjelelve.

6. A *konviktus.* A konviktusban a főzés október hó 4-én reggel kezdődik.

7. Az 1936—37. tanév ünnepélyes megnyitása október 4-én délelőtt 11¹/₂ órakor lesz a Fakultás disztermében.

8. A javító- és pótkollokviumok szept. 28—29-én lesznek.

9. A theol. minősítő vizsga október 3-án, a javító- és pótalapvizsgálat szeptember 30. és október 1-én tartatik meg; az előadások kezdete október 5.

10. Minden tárgyú kérés külön íven, külön kérvényben adandó be.

Esetleges tudakozódások a theologiai Fakultás igazgatójához intézendők (Cluj, Ref. Theologia, Calea Marechal Foch 38). Válaszbélyeg csatolandó.

